

24.10
๑๕.๑๑.๖๑
๖๖

บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
งานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

น่านศึก แก้วห่อง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญามหาบัณฑิต
กันยายน 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178693

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณิศรและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....
..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง
จากรองศาสตราจารย์ คร.สุนทร โคตรบรรเทา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.เสาวนีย์
เสนาสุ และ รองศาสตราจารย์ ทวีบุรณ หอมเย็น นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนแล้ว
เสร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณศึกษานิเทศก์จังหวัดกาฬสินธุ์ และศึกษานิเทศก์อำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการออกแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่ง จากอาจารย์สมคะเน
คำจูน เพื่อน ๆ และอาจารย์สฤณีชัย ศิริพร ที่คอยประสานงานให้กำลังใจช่วยเหลือ
ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณลูก ๆ ทั้งสามได้แก่ สิริกัญญา
นิสาชล และตรีอุบล แก้วหย่อง ที่คอยช่วยเหลือตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
คุณเพ็ญศรี แก้วหย่อง ที่ให้กำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนให้ทุนอุดหนุน
จนสามารถทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

น่านศึก แก้วหย่อง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
บทบาท	8
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	8
บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ	10
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน	12
ความหมายของการวางแผน	12
ความสำคัญของการวางแผน	13
ประเภทของแผน	14
กระบวนการวางแผน	16
การวางแผนพัฒนาในระดับอำเภอ	17
งานการศึกษานอกโรงเรียน	20
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	20
กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
การวิจัยในประเทศ	23
การวิจัยต่างประเทศ	25

3	วิธีการดำเนินการวิจัย	27
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	27
	การสร้างเครื่องมือ	28
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
	การวิเคราะห์ข้อมูล	31
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	ตอนที่ 1 บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตามแผน ปฏิบัติการงานการศึกษานอกโรงเรียน	34
	ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน	74
	ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียน	115
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	120
	วิธีการดำเนินการวิจัย	120
	การวิเคราะห์ข้อมูล	121

บทที่

หน้า

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
อภิปรายผล	124
ข้อเสนอแนะ	134

บรรณานุกรม	137
------------------	-----

ภาคผนวก	141
---------------	-----

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับแบบสอบถามคืนแยกตามสถานภาพของ ศึกษาริการอำเภอในค่านอายุ วุฒิกการศึกษาและประสบการณ์	29
2 ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีคอบทบาทค่านการวางแผน ปฏิบัตการประจำปี จำแนกตามอายุ	34
3 ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีคอบทบาทค่านการปฏิบัติ ตามแผนปฏิบัตการประจำปี จำแนกตามอายุ	38
4 ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีคอบทบาทค่านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามอายุ	42
5 ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีคอบทบาทค่านการวางแผน ค่านการปฏิบัตตามแผนและค่านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามอายุ	46
6 ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีคอบทบาทค่านการวางแผน ปฏิบัตการประจำปี จำแนกตามวุฒิกการศึกษา	47
7 ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีคอบทบาทค่านการปฏิบัติ ตามแผนปฏิบัตการประจำปี จำแนกตามวุฒิกการศึกษา	51
8 ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีคอบทบาทค่านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามวุฒิกการศึกษา	55
9 ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีคอบทบาทค่านการวางแผน ค่านการปฏิบัตตามแผน และค่านการติดตามประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามวุฒิกการศึกษา	60
10 ค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีคอบทบาท ค่านการวางแผน ปฏิบัตการประจำปี จำแนกตามประสบการณ์	61

11	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาทด้านการปฏิบัติ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามประสบการณ์	65
12	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาทด้านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามประสบการณ์	69
13	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาทด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามประสบการณ์	73
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามอายุ	74
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามอายุ	78
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามอายุ	82
17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามอายุ	86
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามวุฒิการศึกษา	87
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการปฏิบัติตามแผน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	91
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ...	96

21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการปฏิบัติตามแผน และ ด้านการติดตามประเมินผลตามแผน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	100
22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามประสบการณ์	101
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการปฏิบัติตามแผน จำแนกตามประสบการณ์	105
24	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามประสบการณ์	109
25	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการปฏิบัติตามแผน และ ด้านการประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามประสบการณ์	114
26	ค่าความถี่ปัญหาของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผน ปฏิบัติการประจำปี งานการศึกษานอกโรงเรียน	115
27	ค่าความถี่ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผน ปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน	117

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 พฤติกรรมของสังคมมนุษย์เป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
บุคคลกับสถาบัน 9

ภูมิหลัง

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เพราะว่า การวางแผน เป็นกระบวนการที่บุคคลหรือหน่วยงานใดกำหนดขึ้นล่วงหน้า เพื่อการปฏิบัติในอนาคต การวางแผนประกอบด้วยกระบวนการต่างๆหลายขั้นตอน ซึ่งบางขั้นตอนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการกระทำก่อนความรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

(ประชุม รอคปรเสริฐ 2528 : 79)

สำหรับในด้านการศึกษานั้น การวางแผนมีความสำคัญและมีความจำเป็นมาก เพราะในสภาวะการณ์ที่ประเทศกำลังพัฒนา จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในอัตราสูง มีปัญหา ด้านเศรษฐกิจ งบประมาณและทรัพยากรมีจำกัด การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ตามแผนการศึกษาแห่งชาติจำเป็นต้องกระทำอย่างรอบคอบ รัดกุมต้องมีการวางแผน เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดใช้ผลประโยชน์ตอบแทนมากที่สุดจึงจะเห็นได้จาก มีหน่วยงานบริหาร การศึกษาทุกระดับจัดให้มีหน่วยงานหรือฝ่ายที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ ในการวางแผน เช่น กระทรวงศึกษาธิการมีกองแผนงานในสำนักงานปลัดกระทรวง กรมมีหน่วยงานวางแผนระดับกองทุกกรม และในมหาวิทยาลัยมีหน่วยงานวางแผนของ มหาวิทยาลัย (พิสิษฐ์ ศิวาลัย 2525 : 1 - 2)

อย่างไรก็ดี การวางแผนการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการยังไม่มีบทบาท รับผิดชอบที่เด่นชัด ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดังนั้นจึงได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2528 อนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงระบบและโครงสร้าง การบริหารงานในด้านการวางแผนการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม โดยจัดตั้ง

คณะกรรมการนโยบายและแผนกระทรวงศึกษาธิการในส่วนกลาง และคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมจังหวัดในส่วนภูมิภาค ให้มีหน้าที่เสนอความคิดเห็น ประสานงานในด้านการวางแผนการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การดำเนินงานตามแผนและการติดตามผลงานตามแผน ซึ่งมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นผู้รับผิดชอบการวางแผนในระดับจังหวัดและอำเภอ (กระทรวงศึกษาธิการ 2529 : 2 - 3)

สำหรับในระดับอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอในฐานะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม และรับผิดชอบงานของกรมต่าง ๆ ในระดับอำเภอทั้งหมด ตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ 687/2519 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2519 ดังนั้นศึกษาธิการอำเภอจึงมีบทบาทในการปฏิบัติงานครอบคลุมงานในลักษณะศูนย์สามศูนย์คือ ศูนย์บริการและประสานงาน ศูนย์ข้อมูลสถิติ และการวางแผน และศูนย์ติดตามและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ 2529 : 119 - 120) ในการวางแผนการศึกษาของอำเภอนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นศูนย์กลางประสานงานการจัดทำแผนการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมของทุกกรม โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการประจำปีสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ต้องจัดทำทุกปีเมื่อได้รับแจ้งยอดงบประมาณที่กระทรวงจัดสรรให้แล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้งานและโครงการที่กำหนดไว้ในแผนงานบรรลุเป้าหมาย

การวางแผนการศึกษาในระดับอำเภอนับว่าสำคัญมาก เพราะอำเภอเป็นจุดเชื่อมระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับหน่วยราชการทุกระดับ อำเภอย่อมจะทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ดี อย่างไรก็ตามหน่วยงานทางการศึกษา ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอมียหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ปัจจุบันนี้ยังไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนการศึกษาโดยตรง แม้ว่า ศึกษาธิการอำเภอได้รับการมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงานการจัดการศึกษาในระดับอำเภอก็ตาม

ศึกษานิเทศก์อำเภอไม่สามารถประสานงานได้เต็มที่ เนื่องจากบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนยังไม่ชัดเจน จึงไม่สามารถปฏิบัติงานครอบคลุมหน่วยงานเหล่านั้นได้ โดยเฉพาะในด้านการวางแผนการศึกษาระดับอำเภอ และหน่วยงานทางการศึกษาเหล่านั้นไม่อยู่ในความดูแลของศึกษานิเทศก์อำเภอ การวางแผนการศึกษาจึงอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ เป็นเหตุให้การวางแผนการศึกษาของอำเภอขาดการต่อเนื่องระหว่างชั้นระดับและประเภทของการศึกษา และขาดการประสานแผนที่จะช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัด (ศักดิ์วิไล ยาคดี 2529 : 3)

ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ ศึกษานิเทศก์อำเภอต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวางแผนเช่นเดียวกัน แม้ว่าการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในส่วนภูมิภาค กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มอบหมายให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในระดับจังหวัด มีหน้าที่ความรับผิดชอบกระทรวงศึกษานิเทศก์ว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษาดมการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2524 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน มปป. : 6 - 7) ส่วนในระดับอำเภอจะต้องอาศัยศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับท้องถิ่นและกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตอำเภอนั้น ๆ ซึ่งกระทรวงศึกษานิเทศก์ได้กำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน (กระทรวงศึกษานิเทศก์ 2525 : ไม่มีเลขหน้า) ไว้ดังนี้

1. เป็นเจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ คอยช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน
2. มีหน้าที่ควบคุม ดูแล การดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
3. เป็นผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. เพื่อเลือกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนงานเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนของอำเภอ

5. ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มครูอาสาสมัครเคลื่อนสอน ทำหน้าที่บริหารด้านวิชาการ
ธุรการ และงานบุคลากร

6. นิเทศและตรวจเยี่ยมโครงการหรือกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่
จัดขึ้นในเขตอำเภอที่รับผิดชอบ

ดังนั้น ศึกษาธิการอำเภอจึงมีบทบาทรับผิดชอบการศึกษาทั้งในระบบ และนอก
ระบบโรงเรียน สำหรับการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ศึกษาธิการอำเภอ
ได้มีบทบาทมากกว่างานของกรมอื่น ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบัน
รัฐบาลกำลังเร่งรัดพัฒนาชนบทในทุกด้าน งานการศึกษานอกโรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญ
ในการพัฒนาชนบท และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งการดำเนินงานให้ได้ผลจะ
ต้องมีการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิบัติตามแผนและติดตามประเมินผลงานตามแผน

งานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี
ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ แต่บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงาน
ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ยังไม่ชัดเจนและยังปฏิบัติงาน
ไม่ได้เต็มที่ ทำให้การปฏิบัติตามแผนบางโครงการไม่เป็นไปตามแผน มีการเปลี่ยนแปลง
ปฏิบัติล่าช้า และไม่ได้รับงบประมาณตามแผน บางโครงการต้องยุบเลิกไป จึงทำให้
ผู้วิจัยสนใจศึกษาเพื่อให้ทราบบทบาทของศึกษาธิการอำเภอ ปัญหาและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
งานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแก้ไข
ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
ประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามหาบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
ประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ

3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น โดยจำแนกการศึกษาเป็นสามด้านคือ ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกอำเภอ ซึ่งปฏิบัติงานในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งสิ้นจำนวน 243 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นศึกษานิการอำเภอจำนวน 150 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของศึกษานิการอำเภอ

3.1.1 อายุ จำแนกเป็น 2 ระดับ

3.1.1.1 อายุต่ำกว่า 45 ปี

3.1.1.2 อายุ 45 ปีขึ้นไป

3.1.2 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น 2 ระดับ

3.1.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษานิการอำเภอ
จำแนกเป็น 2 ระดับคือ

3.1.3.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

3.1.3.2 ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเห็นที่มีต่อบทบาทของศึกษานิการอำเภอ
ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งเป็นสามด้าน

3.2.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี

3.2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน

3.2.3 ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน

สมมติฐานการวิจัย

ศึกษานิการอำเภอที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษานิการอำเภอต่างกัน มีบทบาทในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันทั้งสามด้านคือ

1. ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน
3. ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอจะจำกัดเฉพาะการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน สามประเภทคือ งานการให้ความรู้พื้นฐาน งานการให้ความรู้และทักษะอาชีพ และงานการให้ข่าวสารและข้อมูล การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีจำแนกเป็นสามด้านคือ ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน

2. แผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนซึ่งสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ได้จัดทำขึ้นภายหลังที่ได้รับอนุมัติการจัดสรรงบประมาณประจำปีแล้ว เพื่อปฏิบัติงานโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และติดตามผลงานตามแผนนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จะครอบคลุมเฉพาะงานการศึกษานอกโรงเรียนในความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ

3. การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน มุ่งให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งดำเนินการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งงานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นสามประเภท คือ งานการให้ความรู้พื้นฐาน งานการให้ความรู้และทักษะอาชีพ และงานการให้ข่าวสารและข้อมูล

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น
ดังนี้ ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
หลักการและแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการวางแผน การวางแผนพัฒนาในระดับอำเภอ
งานศึกษานิเทศก์นอกโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

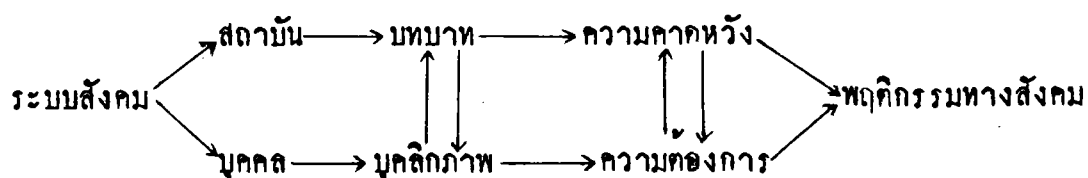
บทบาท

ในตอนนี้จะกล่าวถึง ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท บทบาทและหน้าที่
ของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท บทบาท หมายถึง ความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและพฤติกรรมอันเป็นที่คาดหวังของสมาชิกที่มีต่อบุคคลนั้น (McDonald.
1973 : 3) บทบาทเป็นแบบแผนของความต้องการ เป้าหมาย ความเชื่อ ความรู้
และการกระทำที่สมาชิกของชุมชนคาดหวังว่า ควรจะเป็นไปตามลักษณะชนิกของตำแหน่ง
ที่เป็นอยู่ (Krech Crutchfield and Pallachey. 1962 : 3) บทบาท
ทุกตำแหน่งหรือชั้น จะถูกสมาชิกในชุมชนคาดหวังไว้ระดับหนึ่งว่า พฤติกรรมของคนอยู่ใน
ตำแหน่งนั้นควรจะทำอะไร มีพฤติกรรมอย่างไรคือ บทบาทของแต่ละคนที่อยู่ในตำแหน่ง
หนึ่งควรจะมีอะไรบ้างนั้นเอง บางทีบทบาทอาจหมายความว่า ความรวมไปถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่
หรือพันธะของตำแหน่งนั้น ๆ (โสภา รุทธิกุลชัย และอรทัย ชื่นมณูย์. 2515 : 129)
และบุญไฉ่ สารร กล่าวว่า บทบาทหมายถึง ความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดว่า บุคคลใน
ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ควรจะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์
อย่างใดอย่างหนึ่ง บทบาทหน้าที่นี้จะควบคู่ไปกับตำแหน่งบุคคลดำรงอยู่เสมอ (บุญไฉ่
สารร. 2519 : 304)

ลินตัน (Linton) เป็นคนแรกที่ได้แนวความคิดในเรื่องฐานะตำแหน่ง (Status) และบทบาท (Role) ของฐานะตำแหน่งนั้น ลินตัน ว่าสังคมตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติต่อกันของคนในสังคมนั้น ถ้าหากคนไม่มีการกระทำตอบโต้แล้ว แนวความคิดในเรื่องฐานะตำแหน่งและบทบาทจะไม่เกิดขึ้น ฐานะตำแหน่งเป็นนามธรรม ซึ่งไม่ใช่ตัวคน แต่เป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่ของคนที่ทำรงตำแหน่งนั้น ต้องปฏิบัติฐานะตำแหน่งเป็นสิ่งที่มียู่ก่อนที่คนจะเข้าไปสวมตำแหน่งนั้น (จิตวิทยา สุวรรณะชญ 2517 : 162 - 163) ถ้าหากเปรียบเทียบค่านึงของเหรียญเป็น "ตำแหน่ง" อีกค่านึงเป็น "บทบาท" แล้ว เหรียญนั้นก็จะเป็นผลรวมของสิทธิหน้าที่นั่นเอง โดยถือว่า บทบาทเป็นการประพฤติกฎปฏิบัติตามสิทธิของตำแหน่งนักมนุษยวิทยาถือว่า บทบาทเป็นส่วนที่แยกไม่ออก และผนึกติดอยู่กับฐานะตำแหน่ง แนวความคิดนี้สอดคล้องกับพาร์สัน (Parson) ซึ่งมีความเห็นว่า ฐานะตำแหน่งและบทบาทของบุคคลนั้น เป็นสิ่งที่มียู่แล้ว โดยบุคคลที่อยู่ในฐานะตำแหน่งโดยอมจะทำให้ฐานะตำแหน่งนั้นมีบทบาทไปตามแบบฉบับ (จิตวิทยา สุวรรณะชญ 2517 : 166)

เกทเชลส์ ได้อธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคมมนุษย์ว่าเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถาบัน ในด้านบุคคลกับบุคลิกภาพและอารมณ์ความต้องการของบุคคล ด้านสถาบันก็มีบทบาทของสถาบันและความคาดหวังของสถาบัน (สมบัติ อัมภู 2527 : 8 อ้างอิงมาจาก Getzels. 1964 : 309 - 318) ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคมมนุษย์เป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถาบัน ในด้านบุคคลมีบุคลิกภาพ และความต้องการของบุคคล ด้านสถาบัน มีบทบาทและความคาดหวังของสถาบัน

กล่าวโดยสรุป บทบาทหมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขและอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำ ในเมื่อบุคคลเข้ามามีตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งและพฤติกรรมดังกล่าวย่อมมีส่วนผูกพันกับผู้ดำรงตำแหน่งมี 2 ทางคือ

1. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกลักษณะของคน ได้แก่ ทัศนคติ ประสบการณ์ การศึกษาอบรม ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณี ที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ
2. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยตำแหน่งนั้นๆ ได้แก่ ฐานะของตำแหน่ง กฎระเบียบ หน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งกำหนดไว้เป็นแนวทางสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ

2. บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เป็นส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ขอ 4, ขอ 58 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 และตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 687/2519 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2519 กำหนดให้ศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งมาประจำอำเภอ เพื่อช่วยเหลือและดูแลการปฏิบัติราชการทั้งส่วนราชการสังกัดส่วนภูมิภาคและส่วนราชการสังกัดส่วนกลาง แต่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ในเขตอำเภอนั้น รวมทั้งมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 กำหนดให้ศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอ เกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม อันเป็นงานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ กรม และส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมมีได้แบ่งส่วนราชการเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค นอกจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพียงกรมเดียว จึงทำให้สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอต้องรับผิดชอบงานของกระทรวงศึกษาธิการที่อยู่ในส่วนภูมิภาคทั้งหมด (กระทรวงศึกษาธิการ 2529 : 119)

ศึกษานิเทศก์อำเภอจะต้องวางตนเป็นผู้นำ มีบทบาทในสองลักษณะคือ บทบาทตามกฎหมายและบทบาทที่ปฏิบัติจริง (ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ 2522 : 19 - 24) นอกจากนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์อำเภอในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้

1. งานธุรการ ค่าเนื้องานเกี่ยวกับการขอจัดตั้งการศึกษาผู้ใหญ่และโรงเรียนผู้ใหญ่ ไคแก โรงเรียนผู้ใหญ่แบบ เบ็คเสร็จขั้นพื้นฐานและระดับ 3 - 4 โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 5 โรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพประเภทประจำที่และประเภทเคลื่อนที่ การจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดตั้งห้องสมุดประชาชน การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบกลุ่มสนใจ การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ งานโสภณศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็คเสร็จ เคนสอน

2. งานการเงินและบัญชี ค่าเนื้องานเกี่ยวกับการรับ ส่ง ฝาก ถอน เงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนผู้ใหญ่ จัดทำฎีกาหรือใบเบิกเงินเคียน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน คารักษายาบาล เงินเพิ่มพิเศษช่วยค่าครองชีพ เงินช่วยเหลือการศึกษา ค่าวัสดุ ค่าใช้สอยของบรรณารักษ์ ครูสอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ผู้สอนกลุ่มสนใจและนักรการโรงเรียนห้องสมุดประชาชน ทำเรื่องขอตั้งงบประมาณที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน และโรงเรียนผู้ใหญ่ ค่าเนื้องานจัดซื้อหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านและหนังสือห้องสมุด

3. งานบริหารงานบุคคล ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการ บรรณารักษ์ นักรการโรงเรียนห้องสมุด การรายงานผลการทดลองปฏิบัติราชการ การปฐมนิเทศอบรมบรรณารักษ์ครูสอนกลุ่มสนใจ ครูอาสาสมัคร เคนสอน การลา การขออนุญาตไปราชการ การลาออกจากราชการของลูกจ้างห้องสมุดประชาชน การดำเนินการทางวินัย การรักษาวินัยของข้าราชการและลูกจ้าง

4. งานวิชาการ ค่าเนื้องานเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะยาวและแผนประจำปี วางโครงการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพิ่มเติม การดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ตรวจนิเทศการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่ทุกรูปแบบปรับปรุงห้องสมุดประชาชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ไคมาตรฐาน ประชุมชี้แจงกำนันผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนให้เห็นความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ทุกประเภท ติดตามและประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่ที่จัดในอำเภอทุกประเภท

5. งานอื่นๆ คำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน อพป. เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กลุ่มสนใจ โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ โรงเรียนผู้ใหญ่เคลื่อนที่และประจำที่ การรับบริจาคหนังสือ การประชาสัมพันธ์งานของฟ้าจำลองกรุงเทพฯและพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ปฏิบัติงานต่างๆที่ได้รับมอบหมายจากจังหวัด ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคและจังหวัด (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 23 - 26)

ส่วน อภัย จันทวิมล ไก่กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอคือ จะต้องดูแลการจัดตั้งและส่งเสริมโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรับปรุงส่งเสริมลูกเสือ ยุวกาชาด ให้เจริญก้าวหน้า จัดระเบียบและควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ให้เป็นไปตามระเบียบ ปฏิบัติงานให้บังเกิดผลคือสมความมุ่งหมายของทางราชการ ปฏิบัติงานให้เป็นที่เชื่อถือของผู้นับคัมภีระ วางคนให้เหมาะสมกับตำแหน่ง หน้าที่ เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นับคัมภีระและประชาชน และพยายามหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ (อภัย จันทวิมล 2527 : 37)

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน

ในตอนนี้จะกล่าวถึง ความหมายของการวางแผน ความสำคัญของการวางแผน ประเภทและกระบวนการวางแผน ดังนี้

1. ความหมายของการวางแผน

สุวัจน์ วัชรวงศ์ (สุวัจน์ วัชรวงศ์ 2525 : 2) ได้ให้ความหมายว่า แผนงานคือกระบวนการอันหนึ่งในการบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้ แผนงานเป็นเรื่อง เกี่ยวกับการใช้ความรู้ในทางวิชาการและวิจารณ์ วิจัย เหตุการณ์ในอนาคตแล้วกำหนดวิธีการ โดยถูกต้องและมีเหตุผล เพื่อให้การดำเนินงานตามแผน เป็นไปโดยเรียบร้อย สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

สุรพงษ์ ปันาทกุล (สุรพงษ์ ปันาทกุล 2526 : 8) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนคือการตกลงใจไว้ เป็นการลงหนาวาจะทำอะไร จะทำอย่างไร จะทำเมื่อไร และใคร เป็นผู้กระทำ การวางแผนเหมือนหนึ่งการทอดสะพาน เชื่อมช่องว่างระหว่างจุดสองจุดคือ

จากจุดที่เราเป็นอยู่ ณ บัดนี้กับจุดที่เราต้องการไปให้ถึงในอนาคต

เคล (Dale 1978 : 766) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนคือ การที่องค์กรได้ตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้แล้ว มีการดำเนินงานใหม่บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ควยวิธีการตัดสินใจแล้ววาคีที่สุด

ประชุม รอดประเสริฐ (ประชุม รอดประเสริฐ 2528 : 103) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนหมายถึง เป็น เรื่องตัดสินใจแบบสรรทรัพยากรหลายชนิด ในปัจจุบัน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในอนาคต หรือการวางแผน เป็นกระบวนการกำหนดทาง เลือกการดำเนินการในอนาคตเพื่อให้ บรรลุถึงวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยวิธีการที่ใหม่ลประโยชน์สูงสุด

เทอร์รี่ (Terry. n.d. อ้างอิงมาจาก ศักดิ์วิไล ยาคดี 2529 : 9) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนหมายถึง เทคนิคของการมองล่วงหน้าอย่างมีระเบียบ เป็นการพยากรณ์การปฏิบัติงานในอนาคตว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ทำเมื่อไร และที่ไหน เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การวางแผนหมายถึง การตัดสินใจ เลือกวิธีการ ปฏิบัติที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในอนาคตไวล่วงหน้า เพื่อให้ทราบว่าทำอะไร เมื่อไร ทำอย่างไร และใคร เป็นเหตุ โดยตั้งวัตถุประสงค์ไว้ก่อนแล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางใน การควบคุมกิจกรรมนั้นๆใหม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ความสำคัญของการวางแผน การวางแผนเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการบริหาร ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง มีผู้ให้ความสำคัญของการวางแผนไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (อุทัย บุญประเสริฐ 2523 : 38) ได้กล่าวว่า การวางแผน เป็นส่วนสำคัญของการบริหาร เป็น เครื่องมือสำคัญของผู้บริหาร สามารถใช้ ช่วยในการปรับปรุงงานต่างๆให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้บริหารที่ละเลยการวางแผนถึงแม้ว่า จะเป็นผู้เชี่ยวชาญเพียงใดก็ตาม มักจะพบว่าต้องประสบกับปัญหาความยุ่งยากอยู่เสมอ

ซงชัย สันติวงษ์และสกลีโส กิตติจิตต์ (ซงชัย สันติวงษ์และสกลีโส กิตติจิตต์ 2525 : 6 – 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญที่ต้องมีการวางแผนว่าเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคนิควิทยาการสมัยใหม่และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ความเกี่ยวพันขององค์การในปัจจุบันและความสลับซับซ้อนของหน้าที่การงานในสังคม

ประมวล เสนาฤทธิ์ (ประมวล เสนาฤทธิ์ 2527 : 2) ได้กล่าวว่า ถ้าจะเปรียบเทียบระบบการศึกษากับคน การวางแผนก็เปรียบสมองของคน ซึ่งถ้ามองในลักษณะนี้แล้ว การวางแผนก็มีความสำคัญไม่น้อยทีเดียว ทุกคนต้องใช้สมองจึงจะทำงานได้ ระบบการศึกษาหรือการจัดการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ต้องมีการวางแผน อย่างน้อยต้องมีการคิด เพื่อเตรียมการล่วงหน้าว่า จะจัดการศึกษาเพื่ออะไร เพื่อใคร อย่างไร

กิติมา ปรีดีคิลก (กิติมา ปรีดีคิลก 2529 : 204 – 205) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนว่า แผนจะช่วยผู้บริหารทราบว่า อะไรที่จะต้องทำและทำเมื่อไร จะใช้ทรัพยากรอย่างไร ช่วยให้การบริหารงานราบรื่นไปได้ ช่วยลดต้นทุนในการปฏิบัติงานและช่วยให้การใช้ทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ประเภทของแผน ประเภทของแผน นักวิชาการและนักการวางแผนได้จำแนกเป็นแบบต่างๆหลายแบบ โดยอาศัยเกณฑ์ไม่เหมือนกัน แล้วแต่ว่าใครจะยึดอะไรเป็นหลักในการจำแนก ซึ่งจะได้อธิบายต่อไปนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (สมพงษ์ เกษมสิน 2526 : 83 – 84) ได้แบ่งประเภทของแผนออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แผนระยะสั้น (Short range plan) หมายถึงแผนงานในกิจกรรมเฉพาะอย่างที่จะให้เกิดในอนาคตระยะเวลาอันสั้น และอาจมีความสอดคล้องกับแผนระยะยาว กระบวนการไม่ยืดหยุ่นและยุ่งยาก โดยทั่วไปกำหนด 1 – 2 ปี

2. แผนระยะยาว (Long range plan) หมายถึงแผนในกิจกรรมขนาดใหญ่ มีความเกี่ยวข้องกับแผนระยะอื่นๆเกี่ยวกับกิจกรรมสาขาอื่นหรือหลายหน่วยงานต้องใช้กระบวนการสลับซับซ้อนรวมทั้งใช้ความชำนาญพิเศษในการวางแผน

ประมวล เสนาฤทธิ (ประมวล เสนาฤทธิ 2527 : 3 - 4) ได้แบ่งประเภทของแผนออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. แผนพัฒนาระยะยาว (10 - 20 ปี) กำหนดเค้าโครงกว้างๆว่าประเทศชาติจะมีทิศทางพัฒนาไปอย่างไร

2. แผนพัฒนาระยะกลาง (4 - 6 ปี) โดยคาดคะเนว่าระยะ 4 - 6 ปีจะทำอะไรกันบ้าง มีโครงการพัฒนาอะไร ใช้งบประมาณและทรัพยากรมากน้อยเพียงใด

3. แผนพัฒนาประจำปี (1 ปี) เป็นแผนขอเงิน

4. แผนปฏิบัติการประจำปี (1 ปี) เป็นการใช้จ่ายเงิน

วิชัย คันศิริและสุชุม มูลเมือง (วิชัย คันศิริและสุชุม มูลเมือง 2529 : 29 - 35) ได้แบ่งประเภทของแผนออกเป็นดังนี้

1. แบ่งตามเวลา (Time Dimension) ได้แก่ แผนระยะยาว แผนระยะกลาง แผนระยะสั้น แผนต่อเนื่องและแผนก้าวหน้า

2. แบ่งตามหน้าที่ (Functional Dimension) แบ่งเป็นแผน (Plan) แผนงาน (Program) โครงการ (Project)

3. แบ่งตามพื้นที่ (Spatial Dimension) แบ่งเป็นแผนระดับชาติ แผนระดับภาค แผนระดับจังหวัด และแผนระดับอำเภอ

4. จำแนกตามสถาบัน (Institutional Dimension) แบ่งเป็นแผนจากเบื้องบน แผนจากเบื้องล่าง และแผนพบกันครึ่งทาง

5. แบ่งตามลักษณะการใช้ (Usage Dimension) แบ่งเป็นแผนที่ใช้ประจำ และแผนที่ใช้ครั้งเดียว

6. แบ่งตามลำดับชั้นขององค์การ (Hierarchy of Organization Dimension) แบ่งเป็นแผนหลักและแผนย่อย

4. กระบวนการวางแผน กระบวนการวางแผนและขั้นตอนการวางแผน
ไคมีนักวิชาการ เสนอทัศนะไว้ดังนี้

อนันต์ เกตุวงศ์ (อนันต์ เกตุวงศ์ 2526 : 73) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผน สรุปได้ว่า กระบวนการวางแผนและกระบวนการปฏิบัติตามแผนมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันคือ เริ่มด้วยการเตรียมการวางแผน การวางแผน การอนุมัติแผน ซึ่งอยู่ในกระบวนการวางแผนแล้วต่อด้วยการปฏิบัติตามแผนคือ รับแผนไปจากผูวางแผนหรือผูอนุมัติแผน ทำการวางแผนปฏิบัติ ทำการปฏิบัติตามแผน และรายงานผลสำเร็จ

เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่ (เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่ 2528 : 27 - 28)
ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผนไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการวางแผน ได้แก่ การกำหนดวิธีการวางแผน กำหนดโครงสร้างและกลไกการทำงาน รวบรวมข้อมูลที่จำเป็น และกำหนดวัตถุประสงค์
2. ขั้นการวางแผน เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด
3. ขั้นการกำหนดหรือจัดทำแผน เป็นการเตรียมเอกสาร แผนที่จะปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและนโยบาย ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นชอบ
4. ขั้นจัดทำรายละเอียดของแผน เมื่อได้รับอนุมัติแผนแล้ว หน่วยงานรับผิดชอบจัดทำรายละเอียดเป็น แผน โครงการ
5. ขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
6. ขั้นติดตามผล ปรับปรุงแผนและจัดทำแผนใหม่

ประชุม รอดประเสริฐ (ประชุม รอดประเสริฐ 2528 : 108 - 109)
ได้กำหนดขั้นตอนการวางแผนไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นการกำหนดเป้าหมายประสงค์
ขั้นการค้นหาโอกาสและพิจารณาถึงอุปสรรค ขั้นการแปลโอกาสให้เป็นแนวทางการปฏิบัติ
ขั้นการเลือกแนวทางที่ดีที่สุดและกำหนดวัตถุประสงค์ และขั้นตรวจสอบและทบทวน

วิชัย คันศิริและสุชุม มูลเมือง (วิชัย คันศิริและสุชุม มูลเมือง 2529 : 36) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผนว่า ในการจัดทำแผนไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตาม จะมีกระบวนการคล้ายคลึงกัน เริ่มต้นที่การวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ เสร็จแล้ว มีการติดตามผล และนำผลจากการประเมินกลับมาใช้ในการวางแผนใหม่

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า กระบวนการวางแผนที่สำคัญ ได้แก่ การเตรียมการวางแผน การจัดทำแผน การนำแผนไปปฏิบัติ การติดตามประเมินผล การปรับปรุงและจัดทำแผนใหม่

การจัดทำแผนพัฒนาในระดัอำเภอ

ในตอนนี้จะกล่าวถึง องค์การที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ และการวางแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอดังนี้

1. องค์การที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาอำเภอ องค์การที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาอำเภอคือ คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) ประกอบด้วย นายอำเภอทองที่เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอสังกัด กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดอำเภอซึ่งนายอำเภอทองที่เห็นสมควรแต่งตั้งไม่เกิน 2 คน เจ้าหน้าที่เรอรัคพัฒนาชนบทประจำจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง 1 คน ข้าราชการประจำอำเภอหรือราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิในอำเภอนั้น ซึ่งนายอำเภอเห็นสมควรแต่งตั้ง ไม่เกิน 2 คน พัฒนาการอำเภอ เป็นกรรมการ และปลัดอำเภอ (อาวุโส) เป็นกรรมการและเลขานุการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 80)

2. ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ การจัดทำแผนพัฒนาอำเภอประจำปี เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ มีขั้นตอนในการดำเนินการ (กระทรวง ศึกษาธิการ 2527 : 7 - 8) ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของอำเภอ ได้แก่ ข้อมูลจากแผนพัฒนา หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ แผนพัฒนาตำบลประจำปี และแนวทาง การพัฒนาทางจังหวัด เพื่อนำมากำหนดประเด็นปัญหา การพัฒนาของอำเภอ

2. กำหนดแนวทางพัฒนาและวิธีการแก้ไขปัญหาคือความต้องการของอำเภอ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความต้องการของประชาชนที่ปรากฏในแผนพัฒนาของหน่วยงานบริหาร ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และตำบล

3. จัดทำแผนงานและโครงการพัฒนา ให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาตาม (2) โดยพยายามให้ประสานแผนพัฒนาหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และตำบลเข้าด้วยกัน

4. เมื่อทำแผนพัฒนาอำเภอประจำปีเรียบร้อยแล้ว อำเภอส่งแผนไป จังหวัด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) ต่อไป

3. การวางแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมของสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ 2527 : 162 - 176) ดังนี้

3.1 การวางแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะ 5 ปี มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 วิเคราะห์นโยบาย เป้าหมายในการศึกษา ศาสนา และ ศิลปวัฒนธรรมของกระทรวง กรม จังหวัด และกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การพัฒนา การศึกษาของอำเภอ

3.1.2 รวบรวมสภาพปัญหา ความต้องการทางการศึกษา แนวทางแก้ไขปัญหของตำบล และหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นปัญหาและความต้องการรวมทั้งแนวทางแก้ไขของอำเภอ

3.1.3 วิเคราะห์ปัญหาความต้องการ โครงการของตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญห

3.1.4 ร่างและเสนอแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี ของอำเภอ

3.2 การวางแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมประจำมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

3.2.1 วิเคราะห์กรอบนโยบาย เป้าหมาย งบประมาณ การพัฒนาการศึกษาของจังหวัด

3.2.2 รวบรวมสภาพปัญหา ความต้องการทางการศึกษา และแนวทางแก้ไขปัญหของตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดปัญหาความต้องการและแนวทางแก้ไขปัญหของอำเภอ

3.2.3 วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการโครงการของตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางแก้ไขปัญห

3.2.4 ร่างและเสนอแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของอำเภอต่อคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วก็จะเป็แผนพัฒนาประจำปี

3.3 แผนปฏิบัติการประจำปี คำนึงการตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ตรวจสอบงบประมาณที่ได้รับกับแผนงาน โครงการ และงบประมาณที่กำหนดในแผนพัฒนาประจำปี

3.3.2 ร่างแผนปฏิบัติการ ปฏิทินปฏิบัติงาน

3.3.3 ประสานงานการดำเนินงานของโครงการเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ที่หน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

3.3.4 ให้ความร่วมมือสนับสนุนแก่หน่วยงานต่าง ๆ ตามความจำเป็น และความเหมาะสม ในการดำเนินงานตามโครงการ

3.3.5 ให้คำแนะนำปรึกษา ทารือ และช่วยแก้ปัญหาในการดำเนินงาน ตามโครงการ

งานการศึกษาออกโรงเรียน

ในตอนนี้จะกล่าวถึง ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด และการจัดกิจกรรม การศึกษาออกโรงเรียน ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษาออกโรงเรียน แต่มี หน่วยงานตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาของกรมการศึกษาออกโรงเรียน พ.ศ. 2524 ให้แบ่งการปฏิบัติงานของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดออกเป็นฝ่ายตามลักษณะงานเป็น 6 ฝ่ายคือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายแผนงาน และโครงการ ฝ่ายการศึกษาสายสามัญ ฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ ฝ่ายพัฒนา และฝึกอบรม และฝ่ายการศึกษามวลชน โดยมีหน้าที่ดังนี้

1.1 บริหารการศึกษาทุกรูปแบบ

1.2 จัดทำแผนและโครงการปฏิบัติงาน

1.3 สำรวจ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ให้ความร่วมมือ การอุดหนุน และการบริหารการศึกษา

1.4 ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด การศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ

1.5 ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ ติดตามและรายงานการศึกษา

1.6 ฝึกอบรม ประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการดำเนินงานระดับชุมชน หรือท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

1.7 ประเมินมาตรฐานและออกหลักฐานทางการศึกษา

- 1.8 ให้การศึกษาอบรมแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน
- 1.9 การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน

มปป. : 6 - 7)

2. กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในแต่ละจังหวัดจะมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งในการจัดกิจกรรมส่วนหนึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้ดำเนินงานเอง อีกส่วนหนึ่งจะทำหน้าที่ประสานงาน ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แบ่งกิจกรรมออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภทดังนี้

2.1 กิจกรรมด้านการให้ความรู้พื้นฐาน เป็นการให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ได้แก่

2.1.1 การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ เพื่อให้ประชาชนที่มีอายุ 14 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปถึง 50 ปีที่ไม่รู้หนังสือ ได้มีความรู้ อ่านและเขียนภาษาไทยได้ เพื่อให้พื้นฐานในการพัฒนาอาชีพ

2.1.2 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็นประเภทขั้นเรียน ประเภทอาสาสมัครเคหะสอนและเบ็ดเสร็จสำหรับชาวเขา

2.1.3 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นต่อเนื่อง จัดเพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาสในโรงเรียนปกติให้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มี 3 ระดับ คือ ระดับที่ 3 (ป.6) ระดับที่ 4 (ม.3) ระดับที่ 5 (ม. 6)

2.1.4 การจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ เป็นการให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนที่อยู่ห่างไกล ไม่มีโอกาสเรียนในโรงเรียนได้รับการศึกษา

2.1.5 การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จัดในลักษณะของการสอบเทียบความรู้ชั้น ป.6 ม. 3 และ ม. 6

2.2 กิจกรรมด้านการให้ความรู้และทักษะอาชีพ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการดำรงชีวิต เป็นลักษณะของการจัดการศึกษาตามความต้องการและความพร้อมของประชาชน ได้แก่

2.2.1 การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แบ่งเป็นประเภทประจำที่ และประเภทเคลื่อนที่

2.2.2 การจัดกลุ่มสนใจ จัดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ ความสามารถที่เรียนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างเหมาะสม

2.2.3 การจัดฝึกอบรมเกษตรกรและผู้ใหญ่ในชนบท เป็นการฝึกอบรมเยาวชนในชนบท การฝึกอบรมคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และการอบรมวิทยากรกลุ่มสนใจ

2.3 กิจกรรมด้านการให้ข่าวสารและข้อมูล เป็นการจัดเพื่อให้ประชาชน มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ ได้แก่

2.3.1 การจัดห้องสมุดประชาชน เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบ อเนกประสงค์ เพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย

2.3.2 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน รับผิดชอบ

2.3.3 การจัดหน่วยโสตทัศนศึกษา ทำหน้าที่นำข่าว ประกาศ บทความและความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน ด้วยการนำภาพยนตร์ไปฉายในท้องที่ต่าง ๆ

2.3.4 การผลิตหนังสือพิมพ์แผ่นพับ ผลิตหนังสือแผ่นพับ 2 ฉบับ ได้แก่ สารการศึกษานอกโรงเรียนและสารการศึกษานอกโรงเรียนฉบับประชากรศึกษา

2.3.5 การจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อเสนอความรู้ใน กำนเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

2.3.6 การผลิตรายการวิดีโอเพื่อการศึกษา เพื่อให้ประโยชน์ ในด้านการศึกษแก่นักเรียนและประชาชน

2.3.7 การจัดพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และห้องฟ้าจำลองกรุงเทพฯ เปิดให้
ความรู้ทางด้านการศาสตร์และอวกาศ จัดความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2529 : 5 - 13)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นงานวิจัยในประเทศและ
งานวิจัยต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยในประเทศ

กัลยา รัตนบรรพต (กัลยา รัตนบรรพต 2512 : 172) ได้ทำการ
ศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอขาดอำนาจในการบริหารงาน
ให้เป็นไปตามหน้าที่และประสบปัญหาในการบริหารการศึกษาพร้อมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น
ทำให้ศึกษานิเทศก์อำเภอไม่แน่ใจในบทบาทของตนเอง

มนู กลิ่นจันทร์ (มนู กลิ่นจันทร์ 2521 : 181 - 187) ได้ศึกษา
ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียน สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านการวางแผน
การศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาก ด้านประสานงานและด้านนิเทศการศึกษาอยู่ในเกณฑ์น้อย
การปฏิบัติงานวิชาการไม่ได้ผลดี เพราะขาดการสนับสนุน ขาดบุคลากร

ประพิศ นามกร (ประพิศ นามกร 2525 : จ) ได้ศึกษาระบบ
การวางแผนในวิทยาลัยครูภาคเหนือ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนใน
วิทยาลัยครูภาคเหนือ คือ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับทิศทาง นโยบาย จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
ที่แน่ชัดของวิทยาลัย บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักวิชาการวางแผน ขาด
การเห็นความสำคัญของการวางแผน ขาดสถิติข้อมูลและขาดหน่วยงานวางแผนที่มี
ความสามารถเหมาะสม

พิสิษฐ์ ศิวาลัย (พิสิษฐ์ ศิวาลัย 2525 : จ) ได้ศึกษาตัวแบบเสนอ สำหรับระบบการวางแผนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีปัญหาทุกขั้นตอนของการวางแผน กล่าวคือ มีปัญหาขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นการวางแผน ขั้นการนำแผนไปใช้และขั้นตอนติดตามประเมินผล บุคลากรที่รับผิดชอบในการวางแผนต้องการให้มีการฝึกอบรมด้านการวางแผน และจำนวนบุคลากรในฝ่ายแผนพัฒนามีไม่เพียงพอ

สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ 2527 : ภาคผนวก) ได้ศึกษาการวางแผนของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก พบว่า การวางแผนของผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาในค่านิยมผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความสามารถในการวางแผน ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามแผน ขาดงบประมาณและขาดข้อมูลสถิติที่ถูกต้อง เพื่อใช้ในการวางแผน

ศักดิ์วุฒิ ยาคลี (ศักดิ์วุฒิ ยาคลี 2529 : ฉ - ช) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบระบบการวางแผนการศึกษาระดับอำเภอในเขตการศึกษา 10 พบว่า ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาระดับอำเภอส่วนใหญ่มีประสบการณ์และได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการวางแผนมาแล้ว ปัญหาการวางแผนระดับอำเภอ ได้แก่ ความไม่ชัดเจนในเรื่องของโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของนักวางแผนระดับอำเภอ ปัญหาการประสานงาน บุคลากรผู้วางแผนไม่เพียงพอ และข้อมูลที่จำเป็นในการวางแผนไม่เพียงพอ ส่วนความต้องการของนักวางแผนระดับอำเภอ ได้แก่ ต้องการมีโครงสร้างบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ได้รับการฝึกอบรมเรื่องแผน มีหน่วยงานข้อมูลกลางและมีองค์กรกลางวางแผนโดยตรง

ภาคย์ กลั่นบุศย์ (ภาคย์ กลั่นบุศย์ 2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีปัญหาในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านธุรการ ด้านการเงิน ด้านบริหารงานบุคคลและด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน ศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นด้วยทั้งสี่ด้าน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คาร์ลสัน (Carlson 1973 : 6200 -A) ได้ศึกษาสัมฤทธิ์ผลในเป้าหมายของการวางแผนในโรงเรียนประถมศึกษาในมลรัฐวิสคอนซิน ช่วงปี 1960 - 1970 พบว่า เป้าหมายของการวางแผนมีอุปสรรค สรุปได้ 3 ประการ คือ ขาดการสนับสนุนการเงินจากรัฐบาลอย่างเพียงพอ ขาดเครื่องมือและเครื่องอำนวยความสะดวก ขาดบุคลากรที่ได้รับการฝึกฝนด้านการวางแผน

โรเบิร์ตส์ (Roberts 1979 : 5247 -A) ได้ศึกษารูปแบบในการวางแผนการศึกษาของรัฐอะลาบามา พบว่า การวางแผนการศึกษาต้องกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยให้มีคณะกรรมการอื่นประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและการวางแผน

เบลเบส (Belbase 1982 : 430 -A อ้างอิงมาจาก คัทซ์ชัย ปัญหา 2528 : 30) ได้ศึกษาปัญหาการวางแผนในการจัดอาชีวศึกษาของประเทศที่กำลังพัฒนา ทำการวิจัยที่ประเทศเนปาล พบว่า ความล้มเหลวของการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพราะมีปัญหามากมาย เช่น สภาพสังคมและวัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจการบริหารการศึกษา และที่สำคัญคือ ขาดการบริหารที่เป็นไปตามแผน การวิจัยครั้งนี้ได้เสนอแนะให้มีการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ควบคู่กันไป

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ศึกษาธิการอำเภอมิมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน สำหรับการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ศึกษาธิการอำเภอได้มีบทบาทมากกว่างานของกรมอื่น ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลกำลังเร่งรัดพัฒนาชนบทในทุกด้าน งานการศึกษานอกโรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญในการพัฒนาชนบทและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ซึ่งศึกษานิเทศก์อำเภอจะต้องมีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน และติดตามผลงานตามแผน
จึงจะทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ แต่ศึกษานิเทศก์อำเภอยังประสบปัญหา
เกี่ยวกับบทบาทในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านการวางแผนปฏิบัติการ
ประจำปี การปฏิบัติตามแผน และการติดตามผลงานตามแผนอยู่มาก และแตกต่างกันไป
ในแต่ละจังหวัด

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและได้นำมาสรุปเป็นรอบข่ายวิชาการ สำหรับที่จะนำมาใช้
เป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผน
ปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้ารายละเอียดคือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอ ซึ่งปฏิบัติงานในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งสิ้นจำนวน 243 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นศึกษาธิการอำเภอจำนวน 150 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งเป็นสามตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยอายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นสามด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน

แบบสอบถามตอบนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็นห้าระดับดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	หมายถึง	ได้รับการปฏิบัติบ่อยที่สุดหรือปฏิบัติเป็นประจำ
ปฏิบัติมาก	หมายถึง	ได้รับการปฏิบัติบ่อยหรือค่อนข้างบ่อย
ปฏิบัติปานกลาง	หมายถึง	ได้รับการปฏิบัติปานกลาง
ปฏิบัติน้อย	หมายถึง	ได้รับการปฏิบัติน้อยหรือค่อนข้างน้อย
ปฏิบัติน้อยที่สุด	หมายถึง	ได้รับการปฏิบัติน้อยมากหรือไม่ปฏิบัติเลย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อสำรวจปัญหาและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี อานาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ กิจกรรมและแนวการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ระเบียบการประเมินผลการศึกษานอกโรงเรียน
2. สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์อำเภอจำนวนห้าคน ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวนสองคน และหัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชัยภูมิ จำนวนสองคน แล้วประมวลรายละเอียดจากข้อ 1 และ ข้อ 2 นำไปสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนห้าคน พิจารณาตรวจแก้ไข เพื่อให้แบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจแก้ไข เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดสระบุรี พระนครศรีอยุธยา และลพบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรครอนบาค หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.94 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และศึกษานิเทศก์จังหวัดกาฬสินธุ์ ถึงศึกษานิเทศก์อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังศึกษานิเทศก์อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน และให้ศึกษานิเทศก์อำเภอส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์เช่นกัน

จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 150 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับคืน 141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.00 เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ สามารถใช้วิเคราะห์ผลต่อไปได้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับแบบสอบถามคืน แยกตามสถานภาพของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในด้านอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์

สถานภาพของศึกษานิเทศก์อำเภอ	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับแบบสอบถามคืน
1. อายุ	
1.1 ต่ำกว่า 45 ปี	69
1.2 45 ปีขึ้นไป	72
รวม	141

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานภาพของข้าราชการอำเภอ	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับ แบบสอบถามคืน
2. วุฒิกการศึกษา	
2.1 ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	120
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	21
รวม	141
3. ประสบการณ์	
3.1 น้อยกว่า 10 ปี	86
3.2 10 ปีขึ้นไป	55
รวม	141

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถาม การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ไช้สุทร (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 K แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ไช้สุทร (Guildford. 1956 : 54)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (Ferguson. 1966 : 67)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้ t-test โดยใช้สูตร (Winer. 1962 : 42)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน การแจกแจงแบบ t
 $\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
 s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
 s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 2
 n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

ทั้งรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ผู้วิจัยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยแต่ละค่า ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีบทบาทมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีบทบาทมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีบทบาทปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีบทบาทน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีบทบาทน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน การเปรียบเทียบบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผน

ปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ปัญหาและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผน
ปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ความลักษณะการปฏิบัติงานและผลรวมในแต่ละด้าน คือ
ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน
จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ
ดังปรากฏในตาราง 2 ถึงตาราง 13 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาทด้านการวางแผน
ปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามอายุ

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของอำเภอ	3.87	1.21	3.94	1.17
2. จัดทำแผนเพื่อประมาณการใช้งบประมาณ การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.42	1.37	3.17	1.34
3. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.52	1.31	3.85	0.82
4. สำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อ วางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ขั้นพื้นฐาน	3.51	1.02	3.56	1.09
5. จัดทำโครงการ เปิดชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.64	1.03	3.39	1.81

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.65	1.03	3.28	1.21
7. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.25	1.17	3.18	1.28
8. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน จัดการศึกษาผู้ใหญ่ทาง วปผ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.32	1.14	3.11	1.07
9. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.96	1.42	2.76	1.27
10. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5	2.94	1.39	2.65	1.33
11. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน จัดกลุ่มสนใจ	3.81	1.06	4.05	1.00
12. จัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ	3.84	1.09	4.11	0.99
13. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน จัดสอนวิชาชีพพระยะสัน	3.64	1.07	3.96	0.91
14. จัดทำโครงการเปิดสอนวิชาชีพพระยะสัน	3.65	1.05	3.97	0.92

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
15. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.98	0.96	3.79	1.07
16. จัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น	3.91	1.02	3.86	1.19
17. จัดทำโครงการประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในระดับอำเภอ	3.25	1.31	3.37	1.32
18. วางแผนจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดประชาชนร่วมกับบรรณารักษ์ห้องสมุด	3.45	1.25	3.28	1.18
19. สำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดการศึกษาออกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.54	1.27	3.65	1.22
20. จัดทำโครงการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.55	1.27	3.69	1.24
21. วางแผนพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียนร่วมกับผู้ประสานงานการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ	3.48	1.22	3.40	1.31
22. ตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอ	3.56	1.22	3.72	1.08
23. นำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอไปประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน	3.43	1.23	3.58	1.24

ตาราง 2 (ต่อ)

คำถามการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
24. นำผลการประเมินปีก่อนมาประกอบในการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	3.59	1.14	3.60	1.08
25. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษา นอกโรงเรียนเป็นแผนแยกต่างหากจากกรมอื่น ๆ	2.85	1.43	2.75	1.50
รวม	3.50	0.84	3.51	0.85

จากตาราง 2 แสดงว่า ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มอายุต่ำกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน คำถามการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) ส่วนกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป มีบทบาทในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า ศึกษาธิการอำเภออายุต่ำกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นตอบบทบาทอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 15 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.98 - 3.51 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.98$) จัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.87$) ส่วนนอกนั้นมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 10 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ศึกษาธิการอำเภออายุ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นค่อนข้างมาก เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 14 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.11 - 3.56 ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ จัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.11$) สํารวจ ความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.05$) และจัดทำ โครงการเปิดสอนวิชาชีพระยะสั้น ($\bar{X} = 3.97$) ส่วนนอกนั้นมีความคิดเห็นค่อนข้างน้อย ในระดับปานกลาง จำนวน 11 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี งานการศึกษาออกโรงเรียนเป็นแผนแยกต่างหากจากกรมอื่น ๆ ($\bar{X} = 2.75$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ ที่มีต่อบทบาทด้านการปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามอายุ

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำเนินการตามโครงการ วรรณคดีเพื่อการรู้หนังสือ	3.91	1.07	3.76	1.16
2. จัดหาอาสาสมัครเพื่อสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	3.93	1.19	3.64	1.25
3. จัดหาอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.68	1.24	3.76	0.96
4. ขออนุญาตจัดตั้งชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.72	1.21	3.72	1.08
5. ขออนุมัติเบิกเงินให้ครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.29	1.47	3.17	1.51
6. จัดหาครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ขั้นพื้นฐาน	3.11	1.31	3.03	1.46

ตาราง 3 (ต่อ)

คำถามการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7. เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษให้โรงเรียน ผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.23	1.37	3.25	1.42
8. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.43	1.28	3.29	1.37
9. ขออนุมัติเบิกเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่วัย แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.04	1.40	3.26	1.44
10. เสนอเรื่องขอจัดตั้งกลุ่มผู้เรียนทาง วปผ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.06	1.31	3.14	1.29
11. เสนอขอแต่งตั้งครูประจำกลุ่ม วปผ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.01	1.34	3.99	1.46
12. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5	2.85	1.42	2.85	1.45
13. ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5	2.69	1.42	2.74	1.56
14. เสนอขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ	4.23	0.89	4.17	0.92
15. ประสานงานเพื่อหาสมาชิกเรียนกลุ่มสนใจ	3.65	1.21	3.69	1.12
16. จัดหาวิทยากรกลุ่มสนใจตามวิชาที่เปิดสอน	3.64	1.22	3.69	1.13
17. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนกลุ่มสนใจ	3.64	1.39	3.78	1.25
18. ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนวิชาชีพพระยะสัน	3.81	1.02	3.87	1.07
19. จัดหาวิทยากรสอนวิชาชีพพระยะสัน	3.13	1.36	3.35	1.35

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
20. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.32	1.41	3.39	1.44
21. ขอทั้งงบประมาณที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่เบิกใหม่	3.32	1.45	3.12	1.54
22. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.84	1.18	3.75	1.16
23. เสนอยุบหรือโยกย้ายที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.39	1.44	3.42	1.39
24. จัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.09	1.48	3.30	1.36
25. ประชาสัมพันธ์เพื่อจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ประชาชน	3.46	1.23	3.50	1.17
26. กำหนดการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้านอพ.	3.40	1.39	3.55	1.25
27. ขออนุมัติเบิกเงินการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน อพ.	3.16	1.40	3.21	1.44
28. เสนอจังหวัดขอให้เจ้าหน้าที่โสศกศึกษา ออกปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายของอำเภอ	3.52	1.23	3.49	1.21
29. ออกปฏิบัติงานโสศกศึกษาพร้อม เจ้าหน้าที่โสศกศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจ อันดีกับประชาชน	3.55	1.24	3.60	1.10

ตาราง 3 (ต่อ)

คำถามการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
30. จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน	3.20	1.18	3.04	1.28
รวม	3.41	0.94	3.42	0.99

จากตาราง 3 แสดงว่าศึกษานิเทศกรอำเภอกลุ่มอายุต่ำกว่า 45 ปี และกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศกรอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาของโรงเรียนด้านการปฏิบัติตามแผนโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าศึกษานิเทศกรอำเภออายุต่ำกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมากจำนวน 12 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ เสนออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.23$) จัดหาอาสาสมัครเพื่อสอนผู้ไม่รู้หนังสือ ($\bar{X} = 3.93$) และจัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ($\bar{X} = 3.91$) ส่วนนอกนั้นมีความคิดเห็นต่อบทบาทในระดับปานกลาง จำนวน 16 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5 ($\bar{X} = 2.69$)

ศึกษานิเทศกรอำเภอกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมากจำนวน 14 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.17 - 3.55 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ เสนอขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.17$) เสนอขอตั้ง

ครูประจำกลุ่ม วปณ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4 ($\bar{X} = 3.99$) ขออนุญาตจังหวัด เพื่อเปิดสอนวิชาชีพพระยาสัน ($\bar{X} = 3.87$) และขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอน กลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 3.78$) ส่วนนอกนั้นอีก 17 ข้อ มีความคิดเห็นตอบหาที่อยู่ใน ระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ ระดับ 5 ($\bar{X} = 2.74$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีบทบาทด้านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามอายุ

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ทรวเจียมติดตามผลการดำเนินงานโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	4.01	0.93	3.94	1.10
2. รายงานปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแก่ คณะทำงานระดับอำเภอ	3.97	0.91	3.80	1.15
3. รายงานผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือประจำเดือนต่อจังหวัด	4.00	1.00	3.61	1.32
4. นิเทศติดตามผลการพบกลุ่มโครงการ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.84	1.01	3.76	0.97
5. ทรวสอบรายงานประจำเดือนของอาสาสมัคร โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.61	1.18	3.64	1.08

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. นิเทศการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.71	1.04	3.55	1.07
7. ประชุมสัมมนาครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเพื่อประเมินผล	3.16	1.17	3.28	1.19
8. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานส่งจังหวัด	3.69	1.14	3.51	1.20
9. นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเคลื่อนสอน	3.69	1.24	3.53	1.17
10. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนของครูอาสาสมัครเคลื่อนสอน	3.58	1.25	3.47	1.19
11. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.48	1.29	3.42	1.20
12. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 ส่งจังหวัด	3.42	1.34	3.30	1.28
13. เป็นกรรมการประเมินผลนักศึกษาผู้ใหญ่ทาง วปผ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.40	1.39	3.37	1.28
14. นิเทศ ติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.98	1.51	2.80	1.44

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
15. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียน ผู้ใหญ่สาขาสามัญ ระดับ 5 จังหวัด	3.01	1.44	2.92	1.54
16. ตรวจเยี่ยมการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ	4.04	0.96	4.14	0.84
17. ประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ	3.94	1.06	4.08	0.88
18. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานกลุ่มสนใจ จังหวัด	3.85	1.07	3.97	1.01
19. ตรวจเยี่ยมติดตามผลการสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.84	1.08	3.96	0.89
20. ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.67	1.20	3.89	0.91
21. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนการสอน วิชาชีพระยะสั้นจังหวัด	3.49	1.27	3.80	1.06
22. ตรวจเยี่ยมติดตามผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	4.03	0.98	4.19	0.72
23. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานประจำ เดือนของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.72	1.14	3.85	0.90
24. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ประชาชนอำเภอ	3.48	1.37	3.67	1.30
25. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ประสานงาน การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	3.52	1.29	3.44	1.35

ตาราง 4 (ต่อ)

คำถามการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
26. นิเทศติดตามผลการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.67	1.24	3.65	1.25
27. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนประจำวงศ์จังหวัดและ กระทรวงศึกษาธิการ	3.55	1.27	3.43	1.30
รวม	3.64	0.95	3.63	0.88

จากตาราง 4 แสดงว่าศึกษานิเทศก์อายุต่ำกว่า 45 ปี และกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นตอบหาของศึกษานิเทศก์อายุในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน คำถามการติดตามประเมินผลงานตามแผน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก คือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 45 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.64$) ส่วนกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.63$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า นิเทศก์อายุต่ำกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นตอบหาในระดับมาก จำนวน 18 ข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.04 - 3.52 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ ตรวจเยี่ยมการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.04$) ตรวจเยี่ยมติดตามผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.03$) และ ตรวจเยี่ยมติดตามผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ($\bar{X} = 4.01$) ส่วนนอกนั้นอีก 12 ข้อ มีความคิดเห็นตอบหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียนผู้สูงอายุสามัญ ระดับ 5 ($\bar{X} = 3.98$)

ศึกษาริการอำเภอกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมาก จำนวน 18 ข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.19 - 3.51 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ ตรวจสอบติดตามผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.19$) ตรวจสอบการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.14$) และประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนนอกนั้นอีก 9 ข้อ มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีต่อบทบาท ด้านการวางแผน
ด้านการปฏิบัติตามแผนและการติดตามประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามอายุ

บทบาทของศึกษาริการอำเภอ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการวางแผน	3.50	0.84	3.51	0.85
ด้านการปฏิบัติตามแผน	3.41	0.94	3.42	0.99
ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	3.64	0.95	3.63	0.88
รวม	3.52	0.86	3.52	0.87

จากตาราง 5 แสดงว่าศึกษาริการอำเภอที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของศึกษาริการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงาน การศึกษานอกโรงเรียน ด้านการวางแผน และด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก

ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในด้านการวางแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง

โดยส่วนรวมศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และ 45 ปีขึ้นไป เห็นว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่มีต่อบทบาทด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.88	1.20	4.05	1.12
2. จัดทำแผนเพื่อประมาณการใช้งบประมาณโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.27	1.35	3.38	1.43
3. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.67	1.10	3.76	1.09
4. สสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.47	1.08	3.90	0.83
5. จัดทำโครงการเปิดชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.46	1.11	3.81	1.08

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปริญญาครีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาครี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.43	1.12	3.63	1.24
7. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.16	1.21	3.52	1.29
8. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่ทาง วปผ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.16	1.11	3.52	1.08
9. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.73	1.29	3.57	1.43
10. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.67	1.35	3.48	1.29
11. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดกลุ่มสนใจ	3.86	1.09	4.38	0.50
12. จัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ	3.92	1.06	4.28	0.90
13. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.72	1.03	4.28	0.64
14. จัดทำโครงการเปิดสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.76	1.00	4.14	0.96

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปริญญาครีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาครี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
15. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.82	1.04	4.24	0.83
16. จัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือหนังสือประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น	3.85	1.07	4.09	1.30
17. จัดทำโครงการประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในระดับอำเภอ	3.25	1.30	3.67	1.32
18. วางแผนจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดประชาชนร่วมกับบรรณารักษ์ห้องสมุด	3.32	1.22	3.62	1.16
19. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.47	1.27	4.33	0.73
20. จัดทำโครงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.50	1.28	4.33	0.80
21. วางแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	3.42	1.24	3.57	1.40
22. ทั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอ	3.57	1.16	4.05	0.97

ตาราง 6 (ต่อ)

คำถามการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปฏิกิริยาหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปฏิกิริยา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
23. นำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอไปประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	3.47	1.25	3.76	1.14
24. นำผลการประเมินปีก่อนมาประกอบในการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	3.57	1.11	3.76	1.09
25. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นแผนแยกต่างหากจากกรมอื่น ๆ	2.77	1.44	3.00	1.58
รวม	3.45	0.86	3.84	0.70

จากตาราง 6 แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปฏิกิริยา หรือต่ำกว่ามีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการวางแผน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) ส่วนกลุ่มที่มีวุฒิสูงกว่าปฏิกิริยา เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอโดยส่วนรวมมีบทบาทในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปฏิกิริยาหรือต่ำกว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่มีถึง 15 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.67 - 3.50 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 5 ส่วนที่เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากมีเพียง 10 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

อยู่ระหว่าง 3.92 - 3.57 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ เรื่องจัดทำโครงการ
เปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 3.92$) จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ
($\bar{X} = 3.88$) และสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดกลุ่มสนใจ
($\bar{X} = 3.86$)

ศึกษาริการอำเภอที่มีผู้สูงกว่าปริญญาศรีมีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านวางแผน
อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 22 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.38 - 3.52 ข้อ
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ จัดทำโครงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน
อพ. ($\bar{X} = 4.33$) สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดกลุ่มสนใจ
($\bar{X} = 4.38$) และจัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนความคิดเห็น
นอกนั้น ที่อยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงาน
การศึกษานอกโรงเรียนเป็นแผนแยกต่างหากจากกรมอื่น ๆ จัดทำแผนเพื่อประมาณการใช้
งบประมาณการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ และจัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษา
ผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษาริการอำเภอ ที่มีต่อบทบาทด้านการปฏิบัติ
ตามแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามวุฒิ การศึกษา

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปริญญาศรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาศรี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการตาม โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.78	1.15	4.14	0.85
2. จัดหาอาสาสมัครเพื่อสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	3.74	1.25	4.00	1.09
3. จัดหาอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพ ชีวิต	3.63	1.14	4.24	0.70

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปริญญาครีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาครี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. ขออนุญาตจัดตั้งชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.66	1.16	4.09	0.99
5. ขออนุมัติเบิกเงินให้ครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.12	1.52	3.86	1.11
6. จัดหาครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	2.96	1.39	3.71	1.23
7. เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษให้โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.16	1.40	3.71	1.23
8. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.27	1.33	3.86	1.19
9. ขออนุมัติเบิกเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.05	1.43	3.76	1.22
10. เสนอเรื่องขอจัดตั้งกลุ่มผู้เรียนทาง วปผ.แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.02	1.30	3.52	1.21
11. เสนอขอแต่งตั้งครูประจำกลุ่ม วปผ.แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	2.93	1.44	3.38	1.12
12. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.72	1.43	3.62	1.20

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความถี่เห็น			
	ปัญหาที่หรือต่ำกว่า		สูงกว่าปัญหาที่	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
13. ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ระดับ 5	2.58	1.48	3.48	1.33
14. เสนอขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่ม สนใจ	4.17	0.91	4.33	0.86
15. ประสานงานเพื่อหาสมาชิกเรียนกลุ่มสนใจ	3.62	1.20	3.95	0.86
16. จัดหาวิทยากรกลุ่มสนใจตามวิชาที่เปิดสอน	3.62	1.20	3.95	1.02
17. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนกลุ่มสนใจ	3.62	1.35	4.24	0.99
18. ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.83	1.02	3.90	1.18
19. จัดหาวิทยากรสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.17	1.37	3.67	1.20
20. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.27	1.44	3.86	1.19
21. ขอทั้งงบประมาณที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่เปิดใหม่	3.18	1.48	3.43	1.60
22. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.77	1.15	3.95	1.28
23. เสนอยืมหรือโยกย้ายที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.37	1.41	3.57	1.43
24. จัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้าน	3.14	1.43	3.52	1.36

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปริญญาครีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาครี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
25. ประชาสัมพันธ์เพื่อจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดประชาชน	3.46	1.23	3.62	1.02
26. ค่าเงินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้านอพ.	3.36	1.35	4.19	0.87
27. ขออนุมัติเบิกเงินการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้านอพ.	3.06	1.43	3.90	1.09
28. เสนอจังหวัดขอให้เจ้าหน้าที่โสภณศึกษาออกปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายของอำเภอ	3.44	1.23	3.86	1.10
29. ออกปฏิบัติงานโสภณศึกษาพร้อมเจ้าหน้าที่โสภณศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชน	3.52	1.17	3.86	1.11
30. จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน	3.08	1.23	3.33	1.24
รวม	3.34	0.97	3.82	0.80

จากตาราง 7 แสดงว่าศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิปริญญาครีหรือต่ำกว่ามีความคิดเห็น
 ทอพบาของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษา
 นอกโรงเรียนด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
 ($\bar{X} = 3.34$) ส่วนที่มีวุฒิสองกว่าปริญญาครีเห็นว่ามืพบาในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภออุทัยปรีญญาตรีหรือต่ำกว่า มีความคิดเห็นก่อบทบาทอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 19 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.58 - 3.46 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5 ส่วนที่เห็นว่ามีบทบาทในระดับมาก จำนวน 11 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.17 - 3.52 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ เสนอขอ อนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X}$ = 4.17) ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอน วิชาชีพระยะสั้น ($\bar{X}$ = 3.83) และจัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการตามโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ($\bar{X}$ = 3.78)

ศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิสูงกว่าปรีญญาตรีมีความคิดเห็นก่อบทบาทอยู่ในระดับมาก เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 26 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.33 - 3.52 ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X}$ = 4.33) ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X}$ = 4.24) และจัดหาอาสาสมัคร โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X}$ = 4.24) ส่วนความคิดเห็นนอกจากนี้อยู่ในระดับ ปานกลาง จำนวน 4 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ให้แก่ ประชาชน ($\bar{X}$ = 3.33)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ ที่มีก่อบทบาทด้านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผน จ้าแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปรีญญาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปรีญญาตรี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ตรวจเยี่ยมติดตามผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.94	1.02	4.19	0.98

ตาราง 8 (ต่อ)

คำถามการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปัญหาหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปัญหา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
2. รายงานปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแก่คณะกรรมการระดับอำเภอ	3.85	1.03	4.09	1.04
3. รายงานผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแก่คณะกรรมการระดับอำเภอ	3.75	1.19	4.09	1.14
4. นิเทศติดตามผลการพบกลุ่มโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.77	1.01	4.00	0.84
5. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนของอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.57	1.16	3.95	0.80
6. นิเทศการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.59	1.08	3.86	0.91
7. ประชุมสัมมนาครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเพื่อประเมินผล	3.17	1.21	3.52	0.93
8. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานส่งจังหวัด	3.58	1.18	3.71	1.10
9. นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเคลื่อนสอน	3.57	1.20	3.86	1.24

ตาราง 8 (ต่อ)

คำถามการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปฏิกิริยาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปฏิกิริยาตรี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานประจำ เดือนของครูอาสาสมัครเรียนสอน	3.47	1.21	3.81	1.25
11. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียน ผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.41	1.27	3.67	1.06
12. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียน ผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 สงจังหวัด	3.32	1.33	3.62	1.16
13. เป็นกรรมการประเมินผลนักศึกษาผู้ใหญ่ ทาง วปผ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.32	1.33	3.81	1.25
14. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอน โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5	2.79	1.48	3.48	1.33
15. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียน ผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5 สงจังหวัด	2.84	1.49	3.67	1.28
16. ตรวจสอบการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ	4.06	0.94	4.28	0.64
17. ประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ	3.97	1.00	4.24	0.77
18. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงาน กลุ่มสนใจสงจังหวัด	3.84	1.07	4.33	0.73
19. ตรวจสอบติดตามผลการสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.84	1.02	4.24	0.70

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปรีชาญาณหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปรีชาญาณ	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
20. ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาพีระยะสั้น	3.70	1.09	4.24	0.77
21. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนการสอนวิชาพีระยะสั้นส่งจังหวัด	3.58	1.20	4.05	0.92
22. ตรวจสอบติดตามผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	4.07	0.90	4.38	0.59
23. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.72	1.02	4.14	0.96
24. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	3.53	1.33	3.81	1.36
25. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	3.44	1.30	3.71	1.42
26. นิเทศติดตามผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.56	1.28	4.24	0.77
27. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนประจำจังหวัดและกระทรวงศึกษาธิการ	3.37	1.30	4.19	0.87
รวม	3.58	0.93	3.97	0.76

จากการวาง 8 แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่าและวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาในโรงเรียน ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก คือกลุ่มที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.58 ส่วนกลุ่มที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.97)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่จำนวน 18 ข้อ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.07 - 3.53 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ ตรวจสอบติดตามผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X}$ = 4.07) ตรวจสอบการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X}$ = 4.06) และประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X}$ = 3.97) ตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ($\bar{X}$ = 3.94) ส่วนที่มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทอยู่ในระดับปานกลางมีจำนวนน้อยเพียง 9 ข้อ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.84 - 3.44 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับ 5 สงจังหวัด

ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 26 ข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.38 - 3.52 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ ตรวจสอบติดตามผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X}$ = 4.38) ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานกลุ่มสนใจสงจังหวัด ($\bar{X}$ = 4.33) และตรวจสอบการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X}$ = 4.28) ส่วนที่มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทในระดับปานกลางมีน้อยเพียง 1 ข้อ คือ นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับ 5 ($\bar{X}$ = 3.48)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีบทบาทด้านการวางแผน
ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนจำแนกตามวุฒิการศึกษา

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการวางแผน	3.45	0.86	3.84	0.70
ด้านการปฏิบัติตามแผน	3.34	0.97	3.82	0.80
ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	3.58	0.93	3.97	0.76
รวม	3.46	0.87	3.88	0.72

จากตาราง 9 แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามีความคิดเห็น
บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา
นอกโรงเรียนด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้าน
การติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก

ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นบทบาทในด้าน
การวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก
ทุกด้าน

โดยส่วนรวมศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามีความคิดเห็นต่อ
บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี
มีความคิดเห็นบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่มีบทบาทด้านการวางแผน
ปฏิบัติการประจำปีจำแนกตามประสบการณ์

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของ อำเภอ	3.81	1.24	4.05	1.10
2. จัดทำแผนเพื่อประมาณการใช้งบประมาณ โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.15	1.39	3.51	1.27
3. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.52	1.21	3.94	0.82
4. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อ วางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ขั้นพื้นฐาน	3.43	1.10	3.69	0.96
5. จัดทำโครงการเปิดชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.37	1.15	3.73	1.03
6. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อ วางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.38	1.14	3.58	1.13
7. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.06	1.21	3.45	1.21
8. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อ วางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่ทาง วปข. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.16	1.14	3.29	1.07

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. สสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อ วางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.74	1.33	3.04	1.36
10. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5	2.70	1.36	2.94	1.37
11. สสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อ วางแผนจัดกลุ่มสนใจ	3.75	1.13	4.22	0.81
12. จัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ	3.77	1.18	4.31	0.66
13. สสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อ วางแผนจัดสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.59	1.07	4.13	0.79
14. จัดทำโครงการเปิดสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.58	1.09	4.18	0.70
15. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนจัดตั้งที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.82	1.09	3.98	0.91
16. จัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือหนังสือ ประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น	3.73	1.22	4.13	0.86
17. จัดทำโครงการประชุมสัมมนาคณะกรรมการ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในระดับอำเภอ	3.15	1.35	3.56	1.21
18. วางแผนจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดประชาชน ร่วมกับบรรณารักษ์ห้องสมุด	3.25	1.27	3.53	1.12

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
19. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.49	1.26	3.76	1.20
20. จัดทำโครงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.50	1.26	3.82	1.22
21. วางแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	3.35	1.25	3.58	1.27
22. ทักขณกรรมกรกรจกัฒำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอ	3.55	1.19	3.80	1.06
23. นำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอไปประสานการจกัฒำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	3.45	1.15	3.60	1.35
24. นำผลการประเมินปีก่อนมาประกอบในการพิจารณาจกัฒำแผนปฏิบัติการประจำปี	3.53	1.13	3.69	1.07
25. จกัฒำแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นแผนแยกต่างหากจากกรมอื่น ๆ	2.65	1.38	3.04	1.56
รวม	3.38	0.86	3.70	0.79

จากตาราง 10 แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียนด้านการวางแผน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมเห็นว่า มีบทบาทในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปีมีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 2.65 - 3.50 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี งานการศึกษาออกโรงเรียนแยกต่างหากจากกรมอื่น ๆ ส่วนที่มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมาก จำนวน 10 ข้อ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.82 - 3.52 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.82$) จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ ($\bar{X} = 3.81$) และจัดทำโครงการ เปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 3.77$) จัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.73$)

ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 20 ข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.31 - 3.51 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ จัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.31$) สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.22$) จัดทำโครงการเปิดสอนวิชาชีพระยะสั้น ($\bar{X} = 4.18$) และจัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง มีน้อยเพียง 5 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.94 - 3.45 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดสอนการศึกษานานาชาติระยะสั้น ระดับ 5 ($\bar{X} = 2.94$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่มีบทบาทด้านการปฏิบัติ
ตามแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามประสบการณ์

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อกำเนินการตามโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.74	1.18	3.98	0.99
2. จัดหาอาสาสมัครเพื่อสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	3.72	1.28	3.87	1.14
3. จัดหาอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.66	1.18	3.82	0.96
4. ขออนุญาตจัดตั้งชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.63	1.21	3.87	1.02
5. ขออนุมัติเบิกเงินให้ครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.06	1.52	3.49	1.40
6. จัดหาครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ขั้นพื้นฐาน	2.84	1.34	3.44	1.38
7. เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษให้โรงเรียน ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.08	1.42	3.49	1.33
8. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.28	1.33	3.49	1.03
9. ขออนุมัติเบิกเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	2.94	1.41	3.49	1.39
10. เสนอเรื่องขอจัดตั้งกลุ่มผู้เรียนทาง วปผ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.05	1.29	3.18	1.32

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
11. เสนอขอแต่งตั้งครูประจำกลุ่ม วปณ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	2.93	1.38	3.11	1.44
12. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ระดับ 5	2.65	1.35	3.16	1.50
13. ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ระดับ 5	2.51	1.38	3.04	1.61
14. เสนอขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ	4.14	0.97	4.29	0.79
15. ประสานงานเพื่อหาสมาชิกเรียนกลุ่มสนใจ	3.55	1.25	3.87	0.98
16. จัดหาวิทยากรกลุ่มสนใจตามวิชาที่เปิดสอน	3.50	1.27	3.93	0.96
17. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนกลุ่มสนใจ	3.49	1.42	4.05	1.06
18. ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.75	1.03	3.98	1.06
19. จัดหาวิทยากรสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.02	1.36	3.58	1.29
20. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.20	1.45	3.60	1.34
21. ขอตั้งงบประมาณที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่เปิดใหม่	3.16	1.53	3.31	1.44
22. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.73	1.26	3.89	1.01

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
23. เสนอแนะหรือโยกย้ายที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.25	1.51	3.64	1.20
24. จัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.03	1.48	3.45	1.29
25. ประชาสัมพันธ์เพื่อจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดประชาชน	3.37	1.25	3.65	1.11
26. ดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้านอพ.	3.52	1.38	3.73	1.18
27. ขออนุมัติเบิกเงินการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้านอพ.	3.06	1.43	3.38	1.38
28. เสนอจังหวัดขอให้เจ้าหน้าที่โสศกศึกษาออกปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายของอำเภอ	3.37	1.27	3.71	1.10
29. ออกปฏิบัติงานโสศกศึกษาพร้อมเจ้าหน้าที่โสศกศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชน	3.45	1.19	3.76	1.10
30. จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน	3.09	1.21	3.16	1.27
รวม	3.29	0.97	3.61	0.93

จากตาราง 11 แสดงว่าศึกษานิการอำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความเห็นต่อบทบาทของศึกษานิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

งานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการปฏิบัติตามแผนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) ส่วนที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 21 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5 ส่วนที่เห็นว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ข้อ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.14 - 3.52 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.14$) ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนวิชาชีพระยะสั้น ($\bar{X} = 3.75$) และจัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ($\bar{X} = 3.74$)

ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.29 - 3.58 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.29$) ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.05$) และขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนวิชาชีพระยะสั้น ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนความคิดเห็นต่อบทบาท นอกจากนี้อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 13 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5 ($\bar{X} = 3.04$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่มีต่อบทบาทด้านการติดตาม
ประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามประสบการณ์

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.88	1.04	4.13	0.96
2. รายงานปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแก่ คณะกรรมการระดับอำเภอ	3.78	1.08	4.05	0.95
3. รายงานผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือประจำเดือนต่อจังหวัด	3.72	1.24	3.93	1.09
4. นิเทศติดตามผลการพบกลุ่มโครงการส่งเสริม คุณภาพชีวิต	3.71	1.03	3.94	0.91
5. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนของอาสาสมัคร โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.45	1.17	3.89	0.99
6. นิเทศการเรียนรู้การสอนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.53	1.12	3.78	0.94
7. ประชุมสัมมนาครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อประเมินผล	3.05	1.17	3.49	1.15

ตาราง 12 (ต่อ)

คำถามการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
8. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียน ผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานส่งจังหวัด	3.51	1.20	3.74	1.11
9. นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร किनสอน	3.53	1.22	3.73	1.18
10. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานประจำ เดือนของครูอาสาสมัครकिनสอน	3.44	1.22	3.65	1.20
11. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียน ผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.36	1.28	3.58	1.17
12. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียน ผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 ส่ง จังหวัด	3.31	1.33	3.44	1.29
13. เป็นกรรมการประเมินผลนักศึกษาผู้ใหญ่ ทาง วปณ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.29	1.35	3.54	1.29
14. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอน โรงเรียนผู้ใหญ่วัยสามัญ ระดับ 5	2.82	1.47	3.00	1.48
15. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียน ผู้ใหญ่วัยสามัญ ระดับ 5 ส่งจังหวัด	2.84	1.43	3.16	1.56
16. ตรวจสอบการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ	4.03	0.96	4.18	0.80

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
17. ประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ	3.86	1.08	4.25	0.73
18. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงาน กลุ่มสนใจส่งจังหวัด	3.79	1.11	4.11	0.90
19. ตรวจสอบติดตามผลการสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.75	1.05	4.13	0.84
20. ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.59	1.17	4.07	0.79
21. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนการสอน วิชาชีพระยะสั้นส่งจังหวัด	3.41	1.25	4.04	0.92
22. ตรวจสอบติดตามผลที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	4.03	0.95	4.24	0.69
23. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงาน ประจำเดือนของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.70	1.06	3.93	0.94
24. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	3.41	1.42	3.84	1.15
25. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ประสานงาน การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	3.38	1.32	3.64	1.31
26. นิเทศติดตามผลการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.57	1.26	3.80	1.21

ตาราง 12 (ต่อ)

คํานการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
27. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนประจำวงสงจังหวัด และ กระทรวงศึกษาธิการ	3.42	1.28	3.60	1.28
รวม	3.52	0.95	3.81	0.82

จากตาราง 12 แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน คํานการติดตามประเมินผลงานตามแผนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปีมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.52 ส่วนผู้มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ย 3.81

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า คศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 15 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 - 3.51 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ ตรวจสอบที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X}$ = 4.03) ตรวจสอบการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X}$ = 4.03) และตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ($\bar{X}$ = 3.88) ส่วนความคิดเห็น นอกจากนี้อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 12 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ระดับ 5

ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นค่อนข้างอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 23 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.25 - 3.54 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ ประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.25$) ตรวจเยี่ยมติดตามผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.24$) ประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 4.18$) และตรวจเยี่ยมติดตามผลการสอนวิชาชีพระยะสั้น ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนที่เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลางจำนวน 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5 ($\bar{X} = 3.00$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีบทบาทด้านการวางแผน
ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามประสบการณ์

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการวางแผน	3.38	0.86	3.70	0.79
ด้านการปฏิบัติตามแผน	3.29	0.97	3.61	0.93
ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	3.52	0.95	3.81	0.82
รวม	3.40	0.88	3.71	0.81

จากตาราง 13 แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นค่อนข้างของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี งานการศึกษาออกโรงเรียน ด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับกลาง ส่วนด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนงานอยู่ในระดับมาก

ศึกษาริการอำเภอที่มีประสภการณ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในคานวางแผน คานการปฏิบัติคานแผนและคานการคิคคานประเมิณผลงานคานแผนอยู่ในระดับมากทุกคาน

โดยส่วรวมศึกษาริการอำเภอที่มีประสภการณต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาริการอำเภอทุกคานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วศึกษาริการอำเภอที่มีประสภการณ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาริการอำเภอทุกคานอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบบทบาทของศึกษาริการอำเภอในการคานเนินงานคานแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ในตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบคานลักษณะการปฏิบัติงานและผลรวมในแะละคานคือ คานการวางแผน คานการปฏิบัติคานแผน และคานการคิคคานประเมิณผลงานคานแผนจําแนกคานอายุ วุฒิการศึกษา และประสภการณการคานรงคานแห่งศึกษาริการอำเภอคังปรากฏในตาราง 14 ถึงตาราง 25 ต่อไปนี้

ตาราง 14 เปรียบเทียบคานเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษาริการอำเภอที่มีต่อบทบาทคานการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จําแนกคานอายุ

คำถามการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.87	1.21	3.94	1.17	-0.37
2. จัดทำแผนเพื่อประมาณการใช้งบประมาณการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.42	1.37	3.17	1.34	1.11

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.52	1.31	3.85	0.82	-1.76
4. สสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.51	1.02	3.56	1.09	-0.27
5. จัดทำโครงการเปิดชั้นเรียนการศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.64	1.03	3.39	1.81	1.34
6. สสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.65	1.03	3.28	1.21	1.98 *
7. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.25	1.17	3.18	1.28	0.32
8. สสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่ทาง วปณ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.32	1.14	3.11	1.07	1.11
9. สสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5	2.96	1.42	2.76	1.27	0.85
10. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษา ผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.94	1.39	2.65	1.33	1.26

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
11. สำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดกลุ่มสนใจ	3.81	1.06	4.05	1.00	-1.40
12. จัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ	3.84	1.09	4.11	0.99	-1.54
13. สำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.64	1.07	3.96	0.91	-1.91
14. จัดทำโครงการเปิดสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.65	1.05	3.97	0.92	-1.92
15. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนจัดตั้งที่ อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.98	0.96	3.79	1.07	1.13
16. จัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น	3.91	1.02	3.86	1.19	0.28
17. จัดทำโครงการประชุมสัมมนา คณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านในระดับอำเภอ	3.25	1.31	3.37	1.32	-0.58
18. วางแผนจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ประชาชนร่วมกับบรรณารักษ์ห้องสมุด	3.45	1.25	3.28	1.18	0.84
19. สำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในหมู่บ้าน อพป.	3.54	1.27	3.65	1.22	-0.56

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
20. จัดทำโครงการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.55	1.27	3.69	1.24	-0.68
21. วางแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ร่วมกับผู้ประสานงานการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ	3.48	1.22	3.40	1.31	0.35
22. ตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของอำเภอ	3.56	1.22	3.72	1.08	-0.81
23. นำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอ ไปประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	3.43	1.23	3.58	1.24	-0.71
24. นำผลการประเมินปีก่อนมาประกอบ ในการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี	3.59	1.14	3.60	1.08	-0.02
25. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงาน การศึกษานอกโรงเรียนเป็นแผน แยกต่างหากจากกรมอื่น ๆ	2.85	1.43	2.75	1.50	0.43
รวม	3.85	0.84	3.51	0.85	-0.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการาง 14 แสดงว่าโดยส่วนรวมศึกษานิกรอำเภอมียุ่ต่ำกว่า 45 ปี และ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิกรอำเภอในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทเกี่ยวกับสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนเปิดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การาง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิกรอำเภอมียุ่ต่อบทบาท การานการปฏิบัติตามแผน จำแนกตามกลุ่มอายุ

คำถามการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำเนินการตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.91	1.07	3.76	1.16	0.80
2. จัดหาอาสาสมัครเพื่อสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	3.93	1.19	3.64	1.25	1.40
3. จัดหาอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.68	1.24	3.76	0.96	-0.44
4. ขออนุญาตจัดตั้งชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.72	1.21	3.72	1.08	0.01
5. ขออนุมัติเบิกเงินให้ครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.29	1.47	3.17	1.51	0.49

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
6. จัดหาครูสอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.11	1.31	3.03	1.46	0.38
7. เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษให้โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.23	1.37	3.25	1.42	-0.08
8. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.43	1.28	3.29	1.37	0.64
9. ขออนุมัติเบิกเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.04	1.40	3.26	1.44	-0.92
10. เสนอเรื่องขอจัดตั้งกลุ่มผู้เรียนทางวปผ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.06	1.31	3.14	1.29	-0.37
11. เสนอขอแต่งตั้งครูประจำกลุ่ม วปผ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.01	1.34	3.99	1.46	0.12
12. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 5	2.85	1.42	2.85	1.45	0.03
13. ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.69	1.42	2.74	1.56	-0.16
14. เสนอขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ	4.23	0.89	4.17	0.92	0.43

ตาราง 15 (ต่อ)

คำถามการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
15. ประสานงานเพื่อหาสมาชิกเรียน กลุ่มสนใจ	3.65	1.21	3.69	1.12	-0.21
16. จัดหาวิทยากรกลุ่มสนใจตามวิชา ที่เปิดสอน	3.64	1.22	3.69	1.13	-0.29
17. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอน กลุ่มสนใจ	3.64	1.39	3.78	1.25	-0.63
18. ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.81	1.02	3.87	1.07	-0.36
19. จัดหาวิทยากรสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.13	1.31	3.35	1.35	-0.95
20. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.32	1.41	3.39	1.44	-0.29
21. ขอทั้งงบประมาณที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านที่เปิดใหม่	3.32	1.45	3.12	1.54	0.77
22. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.84	1.18	3.75	1.16	0.46
23. เสนอยุบหรือโยกย้ายที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.39	1.44	3.42	1.39	-0.11
24. จัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่ อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.06	1.48	3.30	1.36	-0.91

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
25. ประชาสัมพันธ์เพื่อจัดหาหนังสือ เข้าห้องสมุดประชาชน	3.46	1.23	3.50	1.17	-0.18
26. ค่าเงินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ใน หมู่บ้าน อพป.	3.40	1.39	3.55	1.25	-0.67
27. ขออนุมัติเบิกเงินการศึกษาผู้ใหญ่ ในหมู่บ้าน อพป.	3.16	1.40	3.21	1.44	-0.20
28. เสนอจังหวัดขอให้เจ้าหน้าที่ โสตทัศนศึกษาออกปฏิบัติงานในพื้นที่ เป้าหมายของอำเภอ	3.52	1.23	3.49	1.21	0.17
29. ออกปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาพร้อม เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาเพื่อสร้าง ความเข้าใจอันดีกับประชาชน	3.55	1.24	3.06	1.10	-0.24
30. จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ให้แก่ ประชาชน	3.20	1.18	3.04	1.28	0.78
รวม	3.41	0.94	3.42	0.99	-0.04

จากตาราง 15 แสดงว่าโดยส่วนรวมศึกษาริการอำเภอที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และ 45 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นตอบทบาทของศึกษาริการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการปฏิบัติตามแผนแตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีบทบาท
ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามกลุ่มอายุ

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	4.01	0.93	3.94	1.10	0.41
2. รายงานปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแก่คณะกรรมการระดับอำเภอ	3.97	0.91	3.80	1.15	0.95
3. รายงานผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือประจำเดือนต่อจังหวัด	4.00	1.00	3.61	1.32	1.98 *
4. นิเทศติดตามผลการพบกลุ่มโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.84	1.01	3.76	0.97	0.46
5. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนของอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.61	1.18	3.64	1.08	-0.16
6. นิเทศการเรียนรู้การสอนการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.71	1.04	3.55	1.07	0.87
7. ประชุมสัมมนาครูสอนการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเพื่อประเมินผล	3.16	1.17	3.28	1.19	-0.60

ตาราง 16 (ต่อ)

คำถามการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียน ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานส่งจังหวัด	3.69	1.14	3.51	1.20	0.92
9. นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครู อาสาสมัครเคเ็นสอน	3.69	1.24	3.53	1.17	0.82
10. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงาน ประจำเดือนของครูอาสาสมัครเคเ็นสอน	3.58	1.25	3.47	1.19	0.52
11. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอน โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.48	1.29	3.42	1.20	0.29
12. ตรวจสอบรายงานประจำเดือน โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 ส่งจังหวัด	3.42	1.34	3.30	1.28	0.52
13. เป็นกรรมการประเมินผลนักศึกษา ผู้ใหญ่ทางวปณ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.46	1.39	3.37	1.28	0.14
14. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอน โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.98	1.51	2.80	1.44	0.72
15. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียน ผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5 ส่งจังหวัด	3.01	1.44	2.92	1.54	0.39

ตาราง 16 (ต่อ)

คำถามการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
16. ทราบเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ	4.04	0.96	4.14	0.84	-0.63
17. ประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ	3.94	1.06	4.08	0.88	-0.86
18. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงาน กลุ่มสนใจส่งจังหวัด	3.85	1.07	3.97	1.01	-0.67
19. ทราบเกี่ยวกับการสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.84	1.08	3.96	0.89	-0.70
20. ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.67	1.20	3.89	0.91	-1.24
21. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนการสอน วิชาชีพระยะสั้นส่งจังหวัด	3.49	1.27	3.80	1.06	-1.59
22. ทราบเกี่ยวกับการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	4.03	0.98	4.19	0.72	-1.13
23. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงาน ประจำเดือนของที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.72	1.14	3.85	0.90	-0.71
24. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	3.48	1.97	3.67	1.30	-0.84
25. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ ผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ	3.52	1.29	3.44	1.35	0.35

ตาราง 16 (ต่อ)

คำถามการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
26. นิเทศติดตามผลการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.67	1.24	3.65	1.25	0.07
27. จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนประจำวง จังหวัดและกระทรวงศึกษาธิการ	3.55	1.27	3.43	1.30	0.56
รวม	3.64	0.95	3.63	0.88	0.09

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่าโดยส่วนรวมศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน คำถามการติดตามประเมินผลงานตามแผนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทเกี่ยวกับรายงานผลการดำเนินงานโครงการณรงค์เพื่อการรู้หนังสือประจำเดือนต่อจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีบทบาท
ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน
จำแนกตามอายุ

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวางแผน	3.50	0.84	3.51	0.85	-0.02
ด้านการปฏิบัติตามแผน	3.41	0.94	3.42	0.99	-0.04
ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	3.64	0.95	3.63	0.63	0.09
รวม	3.52	0.86	3.52	0.87	0.01

จากตาราง 17 แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี มีความคิดเห็น
บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษา
นอกโรงเรียน ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงาน
ตามแผนแตกต่างจากศึกษานิเทศก์อำเภออายุ 45 ปีขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณาโดยรวมเห็นว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีบทบาท
ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.88	1.20	4.05	1.12	-0.61
2. จัดทำแผนเพื่อประมาณการใช้งบประมาณการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.27	1.35	3.38	1.43	-0.32
3. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.67	1.10	3.76	1.09	-0.34
4. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.47	1.08	3.90	0.83	-2.12*
5. จัดทำโครงการเปิดชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.46	1.11	3.81	1.08	-1.37
6. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3-4	3.43	1.12	3.62	1.24	-0.64
7. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3-4	3.16	1.21	3.52	1.29	-1.21

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ปริญญานิพนธ์หรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญานิพนธ์		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8. สํารวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่ทาง วปผ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.16	1.11	3.52	1.08	-1.43
9. สํารวจความต้องการของประชาชนเพื่อ วางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5	2.73	1.29	3.57	1.43	-2.51*
10. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5	2.67	1.35	3.48	1.29	-2.61*
11. สํารวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดกลุ่มสนใจ	3.86	1.09	4.38	0.50	-3.55**
12. จัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ	3.92	1.06	4.28	0.90	-1.64
13. สํารวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.72	1.03	4.28	0.64	-3.37**
14. จัดทำโครงการเปิดสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.76	1.00	4.14	0.96	-1.68
15. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนจัดตั้ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.82	1.04	4.24	0.83	-2.02
16. จัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น	3.85	1.07	4.09	1.30	-0.82

ตาราง 18 (ต่อ)

คำนำการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความถี่เห็น				t
	ปัญญาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปัญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17. จัดทำโครงการประชุมสัมมนา คณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านในระดับอำเภอ	3.25	1.30	3.67	1.32	-1.34
18. วางแผนจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ประชาชนร่วมกับบรรณารักษ์ ห้องสมุด	3.32	1.22	3.62	1.16	-1.09
19. สำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดการศึกษา นอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.47	1.27	4.33	0.73	-4.40**
20. จัดทำโครงการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.50	1.28	4.33	0.80	-3.98**
21. วางแผนพัฒนาการศึกษานอก โรงเรียนร่วมกับผู้ประสานงาน การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	3.42	1.24	3.57	1.40	-0.48
22. ตั้งคณะกรรมการจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำปีของอำเภอ	3.57	1.16	4.05	0.97	-1.99
23. นำแผนปฏิบัติการประจำปีของ อำเภอไปประสานการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	3.47	1.25	3.76	1.14	-1.08

ตาราง 18 (ต่อ)

คำถามการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ปริญญานิพนธ์หรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญานิพนธ์		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
24. นำผลการประเมินปีก่อนมาประกอบในการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	3.57	1.11	3.76	1.09	-0.75
25. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นแผนแยกต่างหากจากกรมอื่น ๆ	2.77	1.14	3.00	1.58	-0.63
รวม	3.45	0.86	3.84	0.70	-2.33*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าโดยส่วนรวมศึกษานิพนธ์อำเภอที่มีวุฒิปริญญานิพนธ์หรือต่ำกว่าและสูงกว่าปริญญานิพนธ์มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิพนธ์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนคำถามการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทในเรื่องสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป. จัดทำโครงการ จัดการศึกษา นอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป. และเรื่องสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน

จิกกลุ่มสนใจ และเรื่องสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดสอนวิชาชีพ ระยะสั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 5 และจัดทำโครงการ เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อบทบาท
ด้านการปฏิบัติตามแผน จาแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.78	1.15	4.14	0.85	-1.68
2. จัดหาอาสาสมัครเพื่อสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	3.74	1.25	4.00	1.09	-0.98
3. จัดหาอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.63	1.14	4.24	0.76	-3.27**
4. ขออนุญาตจัดตั้งชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.66	1.16	4.09	0.99	-1.81
5. ขออนุมัติเบิกเงินให้ครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.12	1.52	3.86	1.11	-2.66*

ตาราง 19 (ต่อ)

คำถามการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ปริญญานิพนธ์หรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญานิพนธ์		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
6. จัดหาครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	2.96	1.39	3.71	1.23	-2.55*
7. เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษให้โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.16	1.40	3.71	1.23	-1.87
8. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.27	1.33	3.86	1.19	-2.02
9. ขออนุมัติเบิกเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3-4	3.09	1.43	3.76	1.22	-2.40*
10. เสนอเรื่องขอจัดตั้งกลุ่มผู้เรียนทาง วปณ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.02	1.30	3.52	1.21	-1.72
11. เสนอขอแต่งตั้งครูประจำกลุ่มวปณ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3-4	2.93	1.44	3.38	1.12	-1.62
12. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.72	1.43	3.62	1.20	-3.08**
13. ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.58	1.48	3.48	1.33	-2.79**

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ปริญญานิพนธ์หรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญานิพนธ์		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
14. เสนอขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอน กลุ่มสนใจ	4.17	0.91	4.33	0.86	-0.77
15. ประสานงานเพื่อหาสมาชิก เรียนกลุ่มสนใจ	3.62	1.20	3.95	0.86	-1.50
16. จัดหาวิทยากรกลุ่มสนใจตามวิชาที่ เปิดสอน	3.62	1.20	3.95	1.02	-1.35
17. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอน กลุ่มสนใจ	3.62	1.35	4.24	0.99	-2.49*
18. ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.83	1.02	3.90	1.18	-0.26
19. จัดหาวิทยากรสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.17	1.37	3.67	1.20	-1.73
20. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอน วิชาชีพระยะสั้น	3.27	1.44	3.86	1.19	-2.02
21. ขอทั้งงบประมาณที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านที่เปิดใหม่	3.18	1.48	3.43	1.60	-0.66
22. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.77	1.15	3.95	1.28	-0.62
23. เสนอยืมหรือโยกย้ายที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.37	1.41	3.57	1.43	-0.58

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ปริญญานิพนธ์หรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญานิพนธ์		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
24. จัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.14	1.43	3.52	1.36	-1.18
25. ประชาสัมพันธ์เพื่อจัดหาหนังสือ เข้าห้องสมุดประชาชน	3.46	1.23	3.62	1.02	-0.64
26. ค่าเงินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ในหมู่บ้าน อพป.	3.36	1.35	4.19	0.87	-3.67**
27. ขออนุมัติเบิกเงินการศึกษาผู้ใหญ่ ในหมู่บ้าน อพป.	3.06	1.43	3.90	1.09	-3.12**
28. เสนอจังหวัดขอให้เจ้าหน้าที่ โสภณศึกษาออกปฏิบัติงาน ในพื้นที่เป้าหมายของอำเภอ	3.44	1.23	3.86	1.10	-1.56
29. ออกปฏิบัติงานโสภณศึกษา พร้อมเจ้าหน้าที่โสภณศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี กับประชาชน	3.52	1.17	3.86	1.11	-1.26

ตาราง 19 (ต่อ)

คำถามการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ				t
	ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
30. จักทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ ให้แก่ประชาชน	3.08	1.23	3.33	1.24	-0.85
รวม	3.34	0.97	3.82	0.80	-2.41*

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่าโดยส่วนรวมศึกษาธิการอำเภอที่วุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี งานการศึกษานอกโรงเรียน คำถามการปฏิบัติตามแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทในเรื่องการแจ้งการศึกษานักเรียนใหญ่ในหมู่บ้าน อพป. เรื่องจักษุอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5 ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5 และขออนุมัติเบิกเงินการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน อพป. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องขออนุมัติเบิกเงินให้ครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน จักหาครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ขออนุมัติเบิกเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่

แบบเบ็กเสรีระดับ 3 - 4 และขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนกลุ่มสนใจ แยกต่าง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาท
ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ตรวจเยี่ยมติดตามผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.94	1.02	4.19	0.98	-1.07
2. รายงานปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแก่คณะทำงานระดับอำเภอ	3.85	1.03	4.09	1.04	-0.99
3. รายงานผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือประจำเดือนท้องถิ่น	3.75	1.19	4.09	1.14	-1.28
4. นิเทศติดตามผลการพัฒนากลุ่มโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.77	1.01	4.00	0.84	-1.14
5. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนของอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.57	1.16	3.95	0.80	-1.88
6. นิเทศการเรียนรู้การสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็กเสรีขั้นพื้นฐาน	3.59	1.08	3.86	0.91	-1.20

ตาราง 20 (ต่อ)

คำานการคึกตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคึกเห็น				t
	ปริญญาคึกหรือคึกกว่า		สูงกว่ปริญญาคึก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
7. ประชุมสัมนนาคูกสอนการศึกษาผู้หญัหญัแบบเบ้คเส้ร้จชั้นพื้นฐนเมื่อเส้ร้จล้นคึกการเพื่อประเมินผล	3.17	1.21	3.52	0.93	-1.55
8. ทรวจสอบรยงนประจ้คึกเค่นรือเรียนผู้หญัหญัแบบเบ้คเส้ร้จชั้นพื้นฐนสงจ้งหวัค	3.58	1.18	3.71	1.10	-0.50
9. นืเทศคึกตามผลการปฏึบคึกงานของคูกอสาสัคเค่นสอน	3.57	1.20	3.86	1.24	-1.00
10. ทรวจสอบรยงนผลการคึกนังงานประจ้คึกเค่นของคูกอสาสัคเค่นสอน	3.47	1.21	3.81	1.25	-1.44
11. นืเทศคึกตามผลการเรียนการสอนรือเรียนผู้หญัหญัแบบเบ้คเส้ร้จระคับ 3 - 4	3.41	1.27	3.67	1.06	-1.00
12. ทรวจสอบรยงนประจ้คึกเค่นรือเรียนผู้หญัหญัแบบเบ้คเส้ร้จระคับ 3 - 4 สงจ้งหวัค	3.32	1.33	3.62	1.16	-1.08
13. เป้นกรรมการประเมินผลนัคคึกษาผู้หญัหญัทาง วปณ. แบบเบ้คเส้ร้จระคับ 3 - 4	3.32	1.33	3.81	1.25	-1.65

ตาราง 20 (ต่อ)

คำานการกัคตามประะเมิณผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคัคเห็็น				t
	ปริญญาศรีหรือค่ากัว่า		สูงกัว่าปริญญาศรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
14. นัเทศคัคตามผลการเรัยนการสอณ โรงเรัยนผู้หญัหญัสายสามัญ ระคับ 5	2.79	1.48	3.48	1.33	-2.14*
15. ทรวจสอบรายงานประจ่าเคัอน โรงเรัยนผู้หญัหญัสายสามัญ ระคับ 5 สงัจงหวัค	2.84	1.49	3.67	1.28	-2.66*
16. ทรวเจัยมการเรัยนการสอณกลุ่มสนจ	4.06	0.94	4.28	0.64	-1.38
17. ประเมิณผลการเรัยนการสอณกลุ่มสนจ	3.97	1.00	4.24	0.77	-1.38
18. ทรวจสอบรายงานผลการค่าเนัองงาน กลุ่มสนจสงัจงหวัค	3.84	1.07	4.33	0.73	-2.63*
19. ทรวเจัยมคัคตามผลการสอณวษาศัพ ระยะสััน	3.84	1.02	4.24	0.70	-2.21*
20. ประเมิณผลการเรัยนการสอณวษาศัพ ระยะสััน	3.70	1.09	4.24	0.77	-2.76**
21. ทรวจสอบรายงานประจ่าเคัอน การสอณวษาศัพระยะสัันสงัจงหวัค	3.58	1.20	4.05	0.92	-2.03
22. ทรวเจัยมคัคตามผลที่อ่านหนังสือ ประจ่าหญัหญับาน	4.07	0.90	4.38	0.59	-2.06*
23. ทรวจสอบรายงานผลการค่าเนัองงาน ประจ่าเคัอนของที่อ่านหนังสือ ประจ่าหญัหญับาน	3.72	1.02	4.14	0.96	-1.82

ตาราง 20 (ต่อ)

คำถามการติดตามประเมินผล ตามแบบ	ค่าเฉลี่ยความถี่เห็น				t
	ปัญหาหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
24. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	3.53	1.33	3.81	1.36	-0.86
25. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	3.44	1.30	3.71	1.42	-0.82
26. นิเทศติดตามผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้านอพย.	3.56	1.28	4.24	0.77	-3.32**
27. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนประจำวงส่งจังหวัดและกระทรวงศึกษาธิการ	3.37	1.30	4.19	0.87	-3.67**
รวม	3.58	0.93	3.97	0.76	-2.10*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่าโดยส่วนรวมศึกษานิเทศอำเภอที่มีปัญหามากกว่าหรือต่ำกว่า และสูงกว่าปัญหา มีความถี่เห็นตอบของศึกษานิเทศอำเภอในการดำเนินงานตาม

แผนปฏิบัติการประจำปี การศึกษานอกโรงเรียน ด้านการติดตามประเมินผล ตามแผน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทในเรื่องจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน
การศึกษานอกโรงเรียนประจำวงส่งจังหวัดและกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องประเมินผล
การเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นและนิเทศติดตามผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน
อพ. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องนิเทศติดตามผลการเรียน
การสอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5 ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียนผู้ใหญ่
สายสามัญ ระดับ 5 ส่งจังหวัด ตรวจสอบการรายงานผลการดำเนินงานกลุ่มสนใจส่ง
จังหวัดตรวจสอบเยี่ยมติดตามผลการสอนวิชาชีพระยะสั้นและตรวจสอบเยี่ยมติดตามผลที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาทด้านการ
วางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผล ตามแผน จำแนก
ตามวุฒิการศึกษา

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า		สูงกว่าปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวางแผน	3.45	0.86	3.84	0.70	-2.33 *
ด้านการปฏิบัติตามแผน	3.34	0.97	3.82	0.80	-2.41 *
ด้านการติดตามประเมินผลตามแผน	3.58	0.93	3.97	0.76	-2.10 *
รวม	3.46	0.87	3.88	0.72	-2.38 *

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่าและสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นต่อบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาทด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามประสบการณ์

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.81	1.24	4.05	1.10	-1.21
2. จัดทำแผนเพื่อประมาณการใช้งบประมาณโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ	3.15	1.39	3.51	1.27	-1.57
3. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.52	1.21	3.94	0.82	-2.46*
4. สสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.43	1.10	3.69	0.96	-1.48

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5. จัดทำโครงการเปิดชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.37	1.15	3.73	1.03	-1.91
6. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.38	1.14	3.58	1.13	-1.01
7. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.06	1.21	3.45	1.21	-1.89
8. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่ทางวปผ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.16	1.14	3.29	1.27	-0.68
9. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.74	1.33	3.04	1.36	-1.25
10. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.70	1.36	2.94	1.37	-1.05
11. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดกลุ่มสนใจ	3.75	1.13	4.22	0.81	-2.83**
12. จัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ	3.77	1.18	4.31	0.66	-3.47**
13. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.59	1.07	4.13	0.79	-3.40**

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
14. จัดทำโครงการเปิดสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.58	1.09	4.18	0.70	-3.99**
15. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.82	1.09	3.98	0.91	-0.92
16. จัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น	3.73	1.22	4.13	0.86	-2.25*
17. จัดทำโครงการประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในระดับอำเภอ	3.15	1.35	3.56	1.21	-1.88
18. วางแผนจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดประชาชนร่วมกับบรรณารักษ์ห้องสมุด	3.25	1.27	3.53	1.12	-1.33
19. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.49	1.26	3.76	1.20	-1.30
20. จัดทำโครงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.50	1.26	3.82	1.22	-1.49
21. วางแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	3.35	1.25	3.58	1.27	-1.07
22. ทั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอ	3.55	1.19	3.80	1.06	-1.32

ตาราง 22 (ต่อ)

คำถามการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความถี่เห็น				t
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
23. นำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอไปประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	3.45	1.15	3.60	1.35	-0.66
24. นำผลการประเมินปีก่อนมาประกอบในการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	3.53	1.13	3.69	1.07	-0.83
25. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นแผนแยกต่างหากจากกรมอื่น ๆ	2.65	1.38	3.04	1.56	-1.49
รวม	3.38	0.86	3.70	0.79	-2.28*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่าโดยส่วนรวมศึกษานิเทศก์อำเภอที่ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีความถี่เห็นตอบหาของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน คำถามการวางแผน แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทในเรื่องจัดทำโครงการเปิดสอนวิชาชีพ ระยะสั้น เรื่องจัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจและสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนจัดสอนวิชาชีพระยะสั้น และเรื่องสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนจัดกลุ่มสนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องจัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและจัดทำโครงการประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในระดัอำเภอแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อบทบาท
ด้านการปฏิบัติตามแผน จําแนกตามประสบการณ์

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความถี่เห็น				t
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำเนินการตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.74	1.18	3.98	0.99	-1.29
2. จัดหาอาสาสมัครเพื่อสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	3.72	1.28	3.87	1.14	-0.73
3. จัดหาอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.66	1.18	3.82	0.96	-0.85
4. ขออนุญาตจัดตั้งชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.63	1.21	3.87	1.02	-1.29
5. ขออนุมัติเบิกเงินให้ครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.06	1.52	3.49	1.40	-1.73

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
6. จัดหาครูสอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	2.84	1.34	3.44	1.38	-2.53*
7. เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษให้โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.80	1.42	3.49	1.33	-1.74
8. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.28	1.33	3.49	1.03	-0.93
9. ขออนุมัติเบิกเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3-4	2.94	1.41	3.49	1.39	-2.28*
10. เสนอเรื่องขอจัดตั้งกลุ่มผู้เรียนทางวปผ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.05	1.29	3.18	1.32	-0.60
11. เสนอขอแต่งตั้งครูประจำกลุ่ม วปผ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	2.93	1.38	3.11	1.44	-0.73
12. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.65	1.35	3.16	1.50	-2.05*
13. ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.51	1.38	3.04	1.61	-1.99*
14. เสนอขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่มสนใจ	4.14	0.97	4.29	0.79	-1.02

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
15. ประสานงานเพื่อหาสมาชิกเรียน กลุ่มสนใจ	3.55	1.25	3.87	0.98	-1.72
16. จัดหาวิทยากรกลุ่มสนใจตามวิชาที่ เปิดสอน	3.50	1.27	3.93	0.96	-2.27*
17. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอน กลุ่มสนใจ	3.49	1.42	4.05	1.06	-2.70**
18. ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.75	1.03	3.98	1.06	-1.25
19. จัดหาวิทยากรสอนวิชาชีพระยะสั้น	3.02	1.36	3.58	1.29	-2.46*
20. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.20	1.45	3.60	1.34	-1.68
21. ขอทั้งงบประมาณที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านที่เปิดใหม่	3.16	1.53	3.31	1.44	-0.57
22. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.73	1.26	3.89	1.01	-0.82
23. เสนอยุบหรือโยกย้ายที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.25	1.51	3.64	1.20	-1.65
24. จัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่ อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.03	1.48	3.45	1.29	-1.78

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
25. ประชาสัมพันธ์เพื่อจัดหาหนังสือ เข้าห้องสมุดประชาชน	3.37	1.25	3.65	1.11	-1.40
26. ค่าเงินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ใน หมู่บ้าน อพป.	3.52	1.38	3.73	1.18	-1.84
27. ขออนุมัติเบิกเงินการศึกษาผู้ใหญ่ ในหมู่บ้าน อพป.	3.06	1.43	3.38	1.38	-1.34
28. เสนอจังหวัดขอให้เจ้าหน้าที่ โสตทัศนศึกษาออกปฏิบัติงานใน พื้นที่เป้าหมายของอำเภอ	3.37	1.27	3.71	1.10	-1.67
29. ออกปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาพร้อม เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาเพื่อสร้าง ความเข้าใจอันดีกับประชาชน	3.45	1.19	3.76	1.10	-1.57
30. จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ให้แก่ ประชาชน	3.09	1.21	3.16	1.27	-0.33
รวม	3.29	0.97	3.61	0.93	-2.01*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่าโดยส่วนรวมศึกษาธิการอำเภอที่ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการปฏิบัติตามแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทในเรื่องขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนกลุ่มสนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรื่องจัดหาครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ขออนุมัติเบิกเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4 ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5 จัดหาวิทยากรสอนกลุ่มสนใจวิชาที่เปิดสอน และจัดหาวิทยากรสอนวิชาชีพระยะสั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อบทบาทด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน จำแนกตามประสบการณ์

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.88	1.04	4.13	0.96	-1.42
2. รายงานปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ แก่คณะทำงานระดับอำเภอ	3.78	1.08	4.05	0.95	-1.59

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3. รายงานผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือประจำเดือนทองจังหวัด	3.72	1.24	3.93	1.09	-1.04
4. นิเทศติดตามผลการพบกลุ่มโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.71	1.03	3.94	0.91	-1.43
5. ตรวจสอบงานประจำเดือนของอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.45	1.17	3.89	0.99	-2.37 *
6. นิเทศการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.53	1.12	3.78	0.94	-1.41
7. ประชุมสัมมนาครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเพื่อประเมินผล	3.05	1.17	3.49	1.15	-2.22 *
8. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานส่งจังหวัด	3.51	1.20	3.74	1.11	-1.18
9. นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเคินสอน	3.53	1.22	3.73	1.18	-0.93
10. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนของครูอาสาสมัครเคินสอน	3.44	1.22	3.65	1.20	-1.02

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
11. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอน โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4	3.36	1.28	3.58	1.17	-1.06
12. ตรวจสอบรายงานประจำเดือน โรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 สงจังหวัด	3.31	1.33	3.44	1.29	-0.54
13. เป็นกรรมการประเมินผลนักศึกษา ผู้ใหญ่ทาง วปอ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4	3.29	1.35	3.54	1.29	-1.12
14. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอน โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5	2.82	1.47	3.00	1.48	-0.68
15. ตรวจสอบรายงานประจำเดือน โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5 สงจังหวัด	2.84	1.43	3.16	1.56	-1.25
16. ตรวจสอบการเรียนการสอน กลุ่มสนใจ	4.03	0.96	4.18	0.80	-0.98
17. ประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ	3.86	1.08	4.25	0.73	-2.60**
18. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงาน กลุ่มสนใจสงจังหวัด	3.79	1.11	4.11	0.90	-1.87
19. ตรวจสอบติดตามผลการสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.75	1.05	4.13	0.84	-2.32*

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
20. ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพ ระยะสั้น	3.59	1.17	4.07	0.79	-2.90 **
21. ตรวจสอบรายงานประจำเดือน การสอนวิชาชีพระยะสั้นส่งจังหวัด	3.41	1.25	4.04	0.92	-3.43 **
22. ตรวจสอบติดตามผลที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	4.03	0.95	4.24	0.69	-1.45
23. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงาน ประจำเดือนของที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	3.70	1.06	3.93	0.94	-1.34
24. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	3.41	1.42	3.84	1.15	-1.97
25. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ	3.38	1.32	3.64	1.31	-1.11
26. นิเทศติดตามผลการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.	3.57	1.26	3.80	1.21	-1.09

ตาราง 24 (ต่อ)

คํานการศึกษาคณประ เณนผลง ทนคณแผน	ค่าเฉลี่ยความคึกเห็น				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
27. จักทำรายง ทนผลการคําเนนง ทน การคึกษานอกโรง เรเรียนประจําวก สงจํงหวัคและกระทรวงคึกษาธิการ	3.42	1.28	3.60	1.28	-0.82
รวม	3.52	0.95	3.81	0.82	-1.89

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่าโดยส่วนรวมคึกษาธิการอำเภอที่มีประสมการณ
ต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีความคึกเห็นคํอบทพาของคึกษาธิการอำเภอ
ในการคําเนนง ทนคณแผนปฏิบัติการประจําปีง ทนการคึกษานอกโรง เรเรียนคํานการคึกคณ
ประเนนผลง ทนคณแผน แตกต่างกันอยาง ไมมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทพาทีนเรื่องทรวจสอบรายง ทนประจําเคื่อน
การสอนวิชาชีพระยะสั้นสงจํงหวัค เรื่องประเนนผลการ เรเรียนการสอนกลุ่มสนใจ และ
ประเนนผลการ เรเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นแตกต่างกันอยางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 เรื่องทรวจสอบรายง ทนประจําเคื่อนของอาสาสมัคร โครงการสง เสริมคุณภาพชีวิต
ประชุมสนมมนาครูสอนการคึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเศร์จันพื้นฐาน เมื่อเศร์จันโครงการ

เพื่อประเมินผลและตรวจเยี่ยมติดตามผลการสอนวิชาชีพระยะสั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีบทบาทด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนงานตามแผนงานประจำปี

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวางแผน	3.38	0.86	3.70	0.79	-2.28 *
ด้านการปฏิบัติตามแผน	3.29	0.97	3.61	0.93	-2.01 *
ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน	3.52	0.95	3.81	0.82	-1.89
รวม	3.40	0.88	3.71	0.81	-2.15 *

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี งานการศึกษาของโรงเรียนด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผนแตกต่างจากศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาโดยรวมเห็นว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินการ
ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ในตอนนี้เป็นปัญหาและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน จากข้อคำถามปลายเปิด จากแบบสอบถามที่ได้รับคืน 141 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 126 คน ไม่ตอบเลย จำนวน 15 คน ปัญหาและข้อเสนอแนะวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ดังแสดงในตาราง 26 ถึงตาราง 27 ดังต่อไปนี้

ตาราง 26 ค่าความถี่ปัญหาของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ปัญหา	ความถี่
<u>ด้านการวางแผน</u>	
1. ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	28
2. ขาดสถิติข้อมูลต่าง ๆ ในการวางแผน	21
3. การวางแผนไม่เป็นไปตามกระบวนการ	10
4. ขาดงบประมาณในการจัดทำแผน	5
5. ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบในการวางแผน	4

ตาราง 26 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่
<u>ด้านการปฏิบัติตามแผน</u>	
1. ขาดความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานอื่นในพื้นที่	57
2. ขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน	56
3. ขาดการประสานงานระหว่างศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดกับอำเภอ	55
4. ขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	43
5. เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	37
6. ขาดการประชาสัมพันธ์	28
7. ขาดการต่อเนื่องในการดำเนินงานตามแผน	27
8. งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการน้อยไม่เพียงพอ	26
9. การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน	17
10. ไม่มีค่าตอบแทนของผู้ดำเนินการหรืออาสาสมัคร	8
<u>การติดตามประเมินผลงานตามแผน</u>	
1. การติดตามประเมินผลขาดความต่อเนื่อง	32
2. ขาดงบประมาณในการติดตามประเมินผล	19
3. ขาดผู้ติดตามประเมินผล	10
4. ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการติดตามประเมินผล	5

จากตาราง 26 แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอมิปัญหาในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน ด้านการวางแผน ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่งขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลำดับที่สองขาดสถิติข้อมูลต่าง ๆ ในการวางแผน และลำดับที่สามการวางแผนไม่เป็นไปตามกระบวนการ

ด้านการปฏิบัติตามแผน ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่งขาดความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานอื่นในพื้นที่ ลำดับที่สอง ขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงานและลำดับที่สาม ขาดการประสานงานระหว่างศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดกับอำเภอ

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง การติดตามประเมินผลขาดความต่อเนื่อง ลำดับที่สอง ขาดงบประมาณในการติดตามประเมินผล และลำดับที่สาม ขาดผู้ติดตามประเมินผล

ตาราง 27 ค่าความถี่ข้อเสนอแนะของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
<u>ด้านการวางแผน</u>	
1. ควรวางแผนในระดับอำเภอตามกระบวนการวางแผน	13
2. ควรมีการสำรวจข้อมูลและความต้องการของประชาชนอย่างจริงจัง	11
3. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดกับอำเภอควรมีการประสานแผนกันอย่างใกล้ชิด	7
4. ควรจัดงบประมาณในการจัดทำแผนให้พอเพียง	4

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
<u>ด้านการปฏิบัติตามแผน</u>	
1. ควรมีการประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ทุกชั้นตอน	35
2. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างกว้างขวาง	31
3. ควรจัดสรรงบประมาณจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์เพิ่มขึ้น	25
4. ควรรณรงค์การเก็บเงินค่าบำรุงในการเรียนวิชาชีพต่าง ๆ	18
5. ควรมีค่าตอบแทนให้กับผู้ดำเนินการในพื้นที่ เช่น วิทยากร อาสาสมัคร เป็นต้น	16
6. ควรให้มีการฝึกอบรมหรือสัมมนาผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน	14
7. ควรปรับปรุงระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ	13
8. ควรให้มีตัวแทนของกระทรวงศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานด้านการศึกษาระดับตำบลโดยแท้จริง	13
9. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่การศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานประจำสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ	13
10. ควรจัดทำคู่มือการให้กับวิทยากรและผู้เกี่ยวข้อง	5

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
<u>ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน</u>	
1. ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	25
2. ควรมอบให้อำเภอเป็นผู้ติดตามประเมินผลในพื้นที่	20
3. ควรจัดสรรงบประมาณการติดตามประเมินผลให้แก่ ผู้รับผิดชอบระดับอำเภอเพิ่มมากขึ้น	20

จากตาราง 27 แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอมียุทธศาสตร์ข้อเสนอแนะตอบทบทวนของ ศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาของโรงเรียน ด้านการวางแผน ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง ควรวางแผนในระดับอำเภอตามกระบวนการวางแผน ลำดับที่สอง ควรมีการสำรวจ ข้อมูลและความต้องการของประชาชนอย่างจริงจัง และลำดับที่สาม ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดกับอำเภอควรมีการประสานแผนกันอย่างใกล้ชิด

ด้านการปฏิบัติตามแผน ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดเรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง ควรมีการประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ทุกชั้นตอน ลำดับที่สอง ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างกว้างขวาง และลำดับที่สาม ควรจัดงบประมาณจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์เพิ่มขึ้น

ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดเรียงตาม ลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ลำดับที่สอง ควรมอบให้อำเภอเป็นผู้ติดตามประเมินผลในพื้นที่ และลำดับที่สามควรจัดสรรงบประมาณ การติดตามประเมินผลให้แก่ผู้รับผิดชอบระดับอำเภอเพิ่มมากขึ้น

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 150 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากทั้ง 17 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็นสามตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม ด้านการวางแผน 25 ข้อ ด้านการปฏิบัติตามแผน 30 ข้อ และด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน 27 ข้อ รวมข้อคำถาม 82 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน
เป็นแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 12 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำโดยส่งแบบสอบถามไปยังศึกษานิเทศก์อำเภอที่
เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 150 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมาและเป็น
แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาท
ของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายคำถามและ
โดยส่วนรวมในทุกคำถาม
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อบทบาท
ของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน
เป็นรายข้อ รายคำถาม และโดยส่วนรวม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)
3. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับบทบาท
ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์
ความถี่

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาโรงเรียนตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ในภาคตะวันออก เชียงใหม่ ปรากฏผลดังนี้

1.1 ศึกษานิเทศก์ในกลุ่มอายุต่ำกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผน และด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์เฉลี่ยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก สำหรับศึกษานิเทศก์ในกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในด้านการวางแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์เฉลี่ยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ศึกษานิเทศก์ในกลุ่มที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์เฉลี่ยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับศึกษานิเทศก์ในกลุ่มวุฒิสถาบันอุดมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์เฉลี่ยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 ศึกษานิเทศก์ในกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปีมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผน และด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์เฉลี่ยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับศึกษานิเทศก์

กลุ่มประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอทุกด้านอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอเฉลี่ยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

จากการเปรียบเทียบบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในแต่ละด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนและโดยรวมทั้งสามด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มที่มีวุฒิแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนและโดยรวมทั้งสามด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่โดยรวมทั้งสามด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในด้านการวางแผน ได้แก่ ปัญหาการขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัญหาการขาดสถิติและข้อมูลต่าง ๆ ในการวางแผน ในด้านการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ปัญหาการขาดความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานอื่นในพื้นที่ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน ปัญหาการประสานงานในระดับอำเภอเกี่ยวกับการศึกษาออกโรงเรียน ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและปัญหาการขาดเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ และในด้านการติดตามประเมินผลตามแผน ได้แก่ ปัญหาการขาดความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผล ปัญหาขาดงบประมาณในการติดตามประเมินผล และปัญหาการขาดผู้ติดตามประเมินผล

ศึกษาธิการอำเภอมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียนในด้านการวางแผน ได้แก่ ควรให้มีการวางแผนในระดับอำเภอตามกระบวนการวางแผนในด้านการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ควรมีการประสานงานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ทุกชั้นตอน ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างกว้างขวาง และควรจัดสรรงบประมาณ จัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์เพิ่มขึ้น และในด้านการติดตามประเมินผล ได้แก่ ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรมอบให้อำเภอเป็นผู้ติดตามผลในพื้นที่ และควรจัดสรรงบประมาณการติดตามประเมินผลให้แก่ผู้รับผิดชอบระดับอำเภอเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

1. บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ศึกษาธิการอำเภอกุ่มอายุต่ำกว่า 45 ปีมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาออกโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมากคือ ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน ส่วนด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผนมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับศึกษาธิการอำเภอกุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป

มีความคิดเห็นตอบหาของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายคำพบว่า มีความคิดเห็นตอบหาอยู่ในระดับมาก คือ คำว่าการวางแผนและคำว่าการติดตามประเมินผลงานตามแผน ส่วนคำการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับกลาง การที่ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มอายุต่ำกว่า 45 ปี และกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป เห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีบทบาทในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การศึกษานอกโรงเรียนอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนได้ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษามาแล้วตามหลักสูตรเตรียมศึกษานิเทศก์อำเภอก่อนได้รับการแต่งตั้ง การที่ศึกษานิเทศก์อำเภอได้ผ่านการฝึกอบรมมาทำให้เข้าใจเรื่องการวางแผน และเห็นความสำคัญของการวางแผนจึงได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานมาก รวมทั้งการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน้าที่ที่ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติอยู่จริง และเป็นหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ก่อ สวัสดิทานิชย์ (ก่ สวัสดิทานิชย์ 2522 : 19 - 24) ที่กล่าวว่า บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ มี 2 ลักษณะ คือ บทบาทตามกฎหมายกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปลื้ม บุญรักษ์ (ปลื้ม บุญรักษ์ 2527 : 69 - 73) ที่พบว่า บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ทุกคำอยู่ในระดับมาก จึงอาจเป็นเหตุให้ศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งสองกลุ่มเห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีบทบาทอยู่ในระดับมาก

ส่วนการที่ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มอายุต่ำกว่า 45 ปี และ 45 ปีขึ้นไป เห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีบทบาทด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามอำนาจหน้าที่จริง ๆ นั้น ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการตรวจ การนิเทศ การติดตามผลเกี่ยวกับงานการศึกษา ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชำเลือง วุฒิจันทร์ (ชำเลือง วุฒิจันทร์ 2515 : 109 - 110) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ

ต้องรับผิดชอบ งานวิชาการดังกล่าวแยกออกเป็น งานตรวจเยี่ยม แนะนำทางวิชาการ การนิเทศ ประชุม อบรม ควบคุมการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษาและการวัดผลการศึกษาภายในอำเภอ และแนวคิดของสมุทร วรรณพงษ์ (สมุทร วรรณพงษ์ 2531 : 20) ที่กล่าวว่า ศึกษาธิการอำเภอมีหน้าที่ตรวจราชการงานการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่โรงเรียน สถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาปฏิบัติในอำเภอ โดยเฉพาะการตรวจติดตามผลการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและระยะเวลาของแผนงานหรือโครงการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ปฏิบัติอยู่ในพื้นที่อำเภอ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การตรวจราชการและการรายงานผลการดำเนินงาน พ.ศ. 2530

1.2 ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายค้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับกลาง สำหรับศึกษาธิการอำเภอกลุ่มวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายค้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน การที่ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่าและกลุ่มวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีเห็นว่า ศึกษาธิการอำเภอมิบทบาทในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า เป็นผู้จบการศึกษาในสาขาการบริหารการศึกษาเป็นส่วนน้อย ซึ่งส่วนใหญ่จะจบวิชาเอกหรือสาขาอื่น ได้แก่ สาขาประถมศึกษา สาขาการมัธยมศึกษา หรือวิชาเอกสังคมศึกษา ชีววิทยา ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ เป็นต้น อาจไม่ได้เรียนเรื่องเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษามาโดยตรง เพียงได้รับการฝึกอบรมเรื่องการวางแผนการศึกษามานำก่อนการบรรจุเป็นศึกษาธิการอำเภอ จึงอาจทำให้มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนศึกษาธิการอำเภอกลุ่มวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีนั้นได้รับการศึกษาใน

สาขาการบริหารการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการวางแผน การศึกษามาโดยตรง ทำให้เห็นความสำคัญความจำเป็นของการวางแผนและนำไปใช้ ในการปฏิบัติงานมากกว่ากลุ่มวิชาชีพครูหรือต่ำกว่า จึงมีความคิดเห็นว่า ศึกษาธิการอำเภอ มีบทบาทอยู่ในระดับมาก

อย่างไรก็ดีการศึกษาธิการอำเภอทั้งสองกลุ่มวิชาชีพ คือ กลุ่มวิชาชีพครูหรือต่ำกว่า และกลุ่มสูงกว่าวิชาชีพ มีความคิดเห็นตรงกันในด้านการศึกษาตามประเมินผลงาน ตามแผนอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการตรวจการติดตาม การประเมินผล และ งานพิเศษเป็นงานที่ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติอยู่โดยตรง อันเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติทั้งตาม กฎหมายและปฏิบัติจริงของงานการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ งานที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน งานการสอนกลุ่มสนใจ งานการสอนวิชาชีพระยะสั้น โครงการรณรงค์เพื่อ การรู้หนังสือ และงานการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนดหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : ไม่มีเลขหน้า) ข้อ 6 ที่ว่า นิเทศและตรวจเยี่ยม โครงการหรือกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดขึ้นในเขตอำเภอที่รับผิดชอบ

1.3 ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็น คอบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นคอบทบาทด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับศึกษาธิการอำเภอกลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นคอบทบาทของศึกษาธิการอำเภออยู่ในระดับมากทุกด้าน และโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก การที่ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี กับกลุ่มประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เนื่องจากแต่เดิมศึกษาธิการอำเภอไม่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้เพราะ ส่วนใหญ่จังหวัดเป็นผู้จัดทำแล้วมอบให้ศึกษาธิการอำเภอ

เป็นผู้ปฏิบัติ และเนื่องจากการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเริ่มมีการจัดอย่างจริงจัง ยังไม่นานนัก โดยการจัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นเป็นหน่วยงานในกระทรวง ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2522 เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2524 : 2) ศึกษาธิการอำเภอจัดทำเฉพาะแผน การตรวจติดตามประเมินผลเท่านั้น ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงบทบาท โครงสร้างของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอใหม่ (กระทรวง ศึกษาธิการ 2529 : 2 - 3) โดยจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และ ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดขึ้น ให้มีหน้าที่เสนอความเห็น ประสานงานในด้านการวางแผน การศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การดำเนินงานตามแผน และการติดตามผลงานตามแผน ซึ่งมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานศึกษาธิการ อำเภอ เป็นผู้รับผิดชอบการวางแผนในระดับจังหวัดและอำเภอตามลำดับ เป็นเหตุให้ ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไปให้ความสนใจเกี่ยวกับการวางแผนมาก เพราะเป็นงานใหม่ และไม่เคยได้ปฏิบัติมาก่อน จึงเห็นว่า มีบทบาทอยู่ในระดับมาก ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี เป็นศึกษาธิการอำเภอรุ่นใหม่ เคยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการศึกษามาแล้ว และมีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง แผนการศึกษามาพอสมควร เป็นเหตุให้มีความสนใจการจัดทำแผนน้อยลงบ้าง จึงมี ความคิดเห็นบทบาทของศึกษาธิการอำเภออยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป เห็นว่า มีบทบาทในด้านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผนอยู่ในระดับมากเหมือนกัน อาจเนื่องมาจากการตรวจติดตาม ประเมินผลและการนิเทศเป็นบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอที่ได้กำหนดมาแต่เดิมและ เป็นหน้าที่ตามบทบาทใหม่ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ โดยให้ศึกษาธิการอำเภอ มีบทบาทในการปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์คือ ศูนย์บริการและประสานงาน ศูนย์ข้อมูลสถิติและการวางแผน และศูนย์ติดตามและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ 2529 : 119 - 120) ส่วนที่เห็นว่า บทบาทด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผน

อยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีหรือ การปฏิบัติตามแผนงาน โครงการต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ หรือ วิทยากร หรืออาสาสมัครเป็นผู้ปฏิบัติเอง โดยมีศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้ติดตามประเมินผล เป็นผู้ตรวจเยี่ยมให้กำลังใจ และให้การสนับสนุน จึงเห็นว่ามีบทบาทในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนุ กลิ่นจันทร์ (มนุ กลิ่นจันทร์ 2521 : 181 - 187) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้าน ประสานงานและด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในเกณฑ์น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลการวิจัยนี้ กระทำก่อนที่กระทรวงศึกษาธิการมีการปรับปรุงบทบาทของศึกษาธิการอำเภอ ตามโครงสร้าง ใหม่ จึงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผน ปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ในการ เปรียบเทียบบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผน ปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ศึกษาธิการอำเภอที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทของ ศึกษาธิการอำเภอในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและ ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน และโดยส่วนรวมทั้งสามด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นศึกษาธิการอำเภอจะต้องมี การฝึกอบรมในหลักสูตรเตรียมศึกษาธิการอำเภอ หรืออบรมศึกษาธิการอำเภอบรรจุใหม่ ทุกคน สำหรับผู้มีอายุ 45 ปีขึ้นไป เป็นผู้ไต่เต้ามาจากผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ หรือ เจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์มาก (ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ 2515 : 34 - 37) ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี ได้รับความรู้ ประสบการณ์จากการประชุม ประจำเดือนที่ศึกษาธิการจังหวัดจัดให้มีการประชุมทุกเดือน ได้รับความรู้จากการประชุม สัมมนา ร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และเอกสารของทางราชการ จึงทำให้

ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งศึกษา ป้องกงลาต (รุ่งศักดิ์ ป้องกงลาต 2519 : 41 - 42) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุต่างกัน มีสมรรถภาพในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาคย์ กลั่นบุศย์ (ภาคย์ กลั่นบุศย์ 2530 : 111) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุแตกต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงาน การศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มที่มีวุฒิแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การศึกษานอกโรงเรียนในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน และโดยส่วนรวมทั้งสามด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาคำเฉลี่ย ปรากฏว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิสองปริญญาตรีย่อมเรียนรู้และมีประสบการณ์ทางวิชาการสูงกว่า ทั้งนี้เพราะได้มีการวิเคราะห์วิจัย ยึดหลักฐานที่เรียนมา ให้นำความรู้ความสามารรถไปใช้ในการปฏิบัติงาน จึงทำให้มีบทบาทมากกว่าผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวังของบทบาทที่ว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคมมนุษย์เป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาวะ บุคคลกับบุคคลิกภาพและอารมณ์ความต้องการของบุคคล อันเป็นผลให้เกิดความคาดหวังของบุคคลขึ้น (สมบัติ กุณภู 2527 : 8 อ้างอิงมาจาก Getzels. 1964 : 309 - 318)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการจักให้มีการฝึกอบรมแก่ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอตามหลักสูตรเตรียมศึกษาธิการอำเภอ เพื่อให้ศึกษาธิการอำเภอทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง เมื่อได้รับการบรรจุแต่งตั้ง

เป็นศึกษาธิการอำเภอ รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงบทบาทโครงสร้างของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ 2529 : 118 - 120) กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอมียบทบาทในการปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์สามศูนย์ คือ ศูนย์บริการและประสานงาน ศูนย์ข้อมูล สถิติและวางแผน และศูนย์ติดตามและประเมินผล นอกจากนี้ ศึกษาธิการอำเภอยังได้มีการประชุมสัมมนา ร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศึกษาหาความรู้จากเอกสารหนังสือ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่แจกให้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน ตามที่ สมุห วรพงษ์ (สมุห วรพงษ์ 2531 : 13 - 14) กล่าวถึง การปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามบทบาทของศูนย์สามศูนย์ เป็นเหตุให้ศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาอยู่แล้วจากการเรียนและประชุมอบรม สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานได้มากกว่า มีบทบาทมากกว่าศึกษาธิการอำเภอกลุ่ม วุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า จึงอาจทำให้มีความเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกัน

2.3 ศึกษาธิการอำเภอกลุ่มที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการติดตามผลงานตามแผนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และโดยรวมทั้งสามด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี งานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นงานค่อนข้างใหม่ของศึกษาธิการอำเภอ ทั้งนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2522 เพื่อกำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2524 : 2) รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้ศึกษาธิการอำเภอมียบทบาทในการปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์สามศูนย์ คือ

ศูนย์บริการและประสานงาน ศูนย์ข้อมูล สถิติ และการวางแผน และศูนย์ติดตามและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ 2529 : 119 - 120) เป็นเหตุให้ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์มากนำความรู้ ประสบการณ์ที่สะสมไว้ และความรู้ใหม่ที่ได้จากการฝึกอบรมสัมมนา หรือจากการศึกษาจากเอกสาร หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้น ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มากกว่ากลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์น้อย จึงเป็นเหตุให้มีความคิดเห็นค่อนข้างตรงกันของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาคย์ กลั่นบุศย์ (ภาคย์ กลั่นบุศย์ 2530 : 113) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผน

ปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ปัญหาในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่ละด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ปัญหาที่สำคัญมีความดีสูงสุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ ปัญหาการขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาขาดสถิติข้อมูลต่าง ๆ ในการวางแผนและปัญหาการวางแผนไม่เป็นไปตามกระบวนการ ด้านการปฏิบัติตามแผน ปัญหาสำคัญที่มีความดีสูงสุดตามลำดับ ได้แก่ ปัญหาการขาดความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานอื่นในพื้นที่ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน และปัญหาขาดการประสานงานในระดับอำเภอเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน ปัญหาสำคัญที่มีความดีสูงสุดตามลำดับ ได้แก่ ปัญหาการขาดความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผล ปัญหาขาดงบประมาณในการติดตามประเมินผล และปัญหาขาดผู้ติดตามประเมินผล จากปัญหาของศึกษาธิการอำเภอจะเห็นว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับการประสานงาน ขาดบุคลากร ขาดความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ปัญหาเกี่ยวกับการเงินหรืองบประมาณ และปัญหา

การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนหรือขาดการต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัญหาธรรมดาของการบริหารที่จะต้องประสบ อย่างไรก็ตาม ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะสามารถแก้ไขได้ หากได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งระดับกระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ทั้งนี้ ศึกษานิเทศก์อำเภอก็ได้ดำเนินการแก้ไขอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีขอบเขตของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนที่มีความสำคัญและมีความดีสูงสุดตามลำดับ คือ ด้านการวางแผน ได้แก่ ควรให้มีการวางแผนระดับอำเภอ ตามกระบวนการวางแผน ควรมีการสำรวจข้อมูลและความต้องการของประชาชนอย่างจริงจัง และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกับอำเภอควรมีการประสานแผนกัน อย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะในด้านการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ควรมีการประสานงานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ทุกชั้นตอน ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างกว้างขวาง ควรจัดสรรงบประมาณจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์เพิ่มขึ้น และควรให้มีตัวแทนของกระทรวงศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานด้านการศึกษาในระดับตำบลโดยแท้จริง

ข้อเสนอแนะในด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน ได้แก่ ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรมอบให้อำเภอเป็นผู้ติดตามผลในพื้นที่ และควรจัดสรรงบประมาณติดตามประเมินผลให้แก่ผู้รับผิดชอบในระดับอำเภอเพิ่มมากขึ้น จากข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอเพื่อวิเคราะห์ดูพบว่า มีความเป็นไปได้มากที่สุด เพราะข้อเสนอแนะเหล่านั้นเป็นบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย และเป็นบทบาทที่ต้องปฏิบัติจริงอยู่แล้ว ซึ่งกระทรวงศึกษานิเทศก์ได้กำหนดไว้ตามคำสั่ง

กระทรวงศึกษานิเทศก์ ที่ 687/2519 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2519 (กระทรวงศึกษานิเทศก์ 2519 : 119) และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ได้กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์อำเภอในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ 2525 : 23 - 26) ทั้งนี้ศึกษานิเทศก์อำเภอต้องปฏิบัติงานตามบทบาท

โครงสร้างใหม่ ในลักษณะศูนย์สามศูนย์ ได้แก่ ศูนย์บริการและประสานงาน ศูนย์ข้อมูล สถิติและการวางแผน และศูนย์ติดตามและประเมินผล (สมุทร วรรณพงษ์, 2531 : 13 - 14) แสดงว่า ศึกษาธิการอำเภอยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่และยังไม่แน่ใจ ในบทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างใหม่ จึงมีข้อเสนอแนะดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผน ปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมทั้งปัญหา และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1.1 คณะอนุกรรมการการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมจังหวัด ควรให้ความสำคัญของบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการวางแผนการศึกษาในระดับอำเภอ โดย มอบให้ศึกษาธิการอำเภอดำเนินการจัดทำแผนการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมของ อำเภอตามกระบวนการวางแผน

1.2 ควรให้ศึกษาธิการอำเภอมิบทบาทสำคัญในการประสานแผนอย่าง ใกล้ชิด ระหว่างศูนย์การศึกษาของโรงเรียนจังหวัดกับอำเภอ รวมทั้งมีการประสาน การดำเนินงานทุกขั้นตอน

1.3 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งศึกษาธิการอำเภอสังกัดกับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรประสานงานกัน เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการ อำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภออย่างชัดเจน ในด้าน การวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและการติดตามประเมินผลงานตามแผน

1.4 ควรให้มีตัวแทนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในระดับอำเภอเพื่อ จะได้ประสานงานและปฏิบัติงานกับศึกษาธิการอำเภออย่างใกล้ชิด

1.5 กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดให้มีตัวแทนของกระทรวงในระดับตำบล เพื่อปฏิบัติงานช่วยศึกษาธิการอำเภอด้านการศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมในตำบล และประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ

1.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในระดับอำเภอ ควรให้ความร่วมมือช่วยเหลือศึกษาธิการอำเภอในการจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผล และควรประสานงานกับศึกษาธิการอำเภอก่อนจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่อำเภอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย ข้อเสนอแนะในการวิจัยมีดังนี้

2.1 ควรศึกษาบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนในขอบเขตที่กว้างขึ้นไปอีก โดยให้ครอบคลุมเขตการศึกษาและภาคภูมิศาสตร์อื่นด้วย เพื่อให้ทราบภาพรวมเกี่ยวกับบทบาทของศึกษาธิการอำเภอ

2.2 ควรศึกษาบทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนในทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ข้าราชการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด คณะกรรมการสภาตำบล และคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น เพื่อจะเป็นข้อมูลในการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาปัญหา ความคิดเห็น และทัศนคติของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับบทบาทของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในระดับอำเภอ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา รัตนบรรพต บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 173 หน้า อักส่าเนา
- กิติมา ปรีกิติกล ทฤษฎีบริหารองค์การ ธนการพิมพ์ 2529, 423 หน้า
- ก้อ สวัสดิทานิชย์ นโยบายทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์จุรินทร์ 2522, 82 หน้า
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ แนวคิดและวิธีการวางแผนการศึกษา พันนิพิมพ์ลิขซึ่ง 2528, 55 หน้า
- ชาเลื่อง วุฒิจันทร์ เอกสารประกอบคำบรรยายในการประชุมศึกษานิเทศก์อำเภอ หัวเราะขอณาจักร ม.ป.ท. 2515, 110 หน้า
- ทิตยา สุวรรณะชญ "สังคมวิทยา" วิทยาศาสตร์สังคม หน้า 157 - 196
สำนักงานวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โรงพิมพ์คุรุสภา 2517
- ขงชัย สันติวงษ์ และสกลไศ กิตติจิตร การวางแผน โรงพิมพ์เอเชียเพลส 2525, 224 หน้า
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน คู่มือศึกษานิเทศก์อำเภอ 25 2525, 72 หน้า
อักส่าเนา
- ประมวลคำบรรยายและอภิปรายการประชุมสัมมนานักวิชาการศึกษา (ภูมิภาค)
โรงพิมพ์คุรุสภา 2527, 254 หน้า
- ประชุม รอคประเสริฐ นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี โรงเรียนสตรีเนติศึกษา (แผนกการพิมพ์) 2528, 372 หน้า

ประพิศ นามกร ระบบการวางแผนในวิทยาลัยครูภาคเหนือ วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 269 หน้า อักสำเนา

ประมวล เสนาฤทธิ์ การวางแผนและการจัดการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์

กรมศาสนา 2527, 527 หน้า

ปลื้ม บุญศรีมี บทบาทการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ วิทยานิพนธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2527, 111 หน้า อักสำเนา

พิสิษฐ์ ศิวาลัย ทวิแบบเสนอสำหรับระบบการวางแผนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 192 หน้า อักสำเนา

ภาคย์ กลั่นบุญย์ ปัญหาและความคิดเห็นของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอในการปฏิบัติงาน

การศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529, 154 หน้า อักสำเนา

ปิญญู สาธร หลักการบริหารการศึกษา วัฒนาพานิช 2519, 536 หน้า

มนู กลั่นจันทร์ ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการใน

โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 208 หน้า อักสำเนา

รุ่งศักดิ์ ป้องกงลาด การประเมินสมรรถภาพบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขต

การศึกษา 11 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2519, 75 หน้า อักสำเนา

วิชัย คันศิริ และสุชม มูลเมือง เอกสารทางวิชาการประกอบการฝึกอบรมศึกษานิเทศก์

อำเภอหัวราชอาณาจักร ปีงบประมาณ 2529 โรงพิมพ์ศรีอนันต์ 2529, 219 หน้า

ศักดิ์ชัย ปัญญา กระบวนการวางแผนปฏิบัติการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

เขตการศึกษา 6 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2528, 120 หน้า อักสำเนา

ศักดิ์วุฒิ ยาคดี การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบการวางแผนการศึกษาระดับอำเภอ
ในเขตการศึกษา 10 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2529,
 231 หน้า อักসাเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง แนวทางพัฒนาสำนักงานปลัดกระทรวงส่วนภูมิภาค โรงพิมพ์
 กุรุสภา 2529, 146 หน้า

_____ การบริหารการพัฒนาชนบท อรุณการพิมพ์ 2527, 101 หน้า

_____ คู่มือดำเนินงานของศึกษาธิการเขตศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ
 2525, ไม่มีเลขหน้า อักসাเนา

ศึกษานอกโรงเรียน, กรม แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (2530 - 2534)
 โรงพิมพ์กรมการศาสนา 2529, 76 หน้า

_____ รวมระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน มปป., 58 หน้า

สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ การวางแผนงานของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก ปรินิพนธ์
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 116 หน้า อักসাเนา

สุรพงษ์ ปันาทกุล การวางแผนการศึกษา โรงพิมพ์เจริญผล 2526, 305 หน้า

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ การวางแผนและการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่ โอเคเอ็นสโกร
 2525, 168 หน้า

โสภา ฐพิชัยกุล และอรทัย ชื่นมบุญย์ จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์กุรุสภา 2515,
 236 หน้า

สมบัติ กุ่มภู บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานด้านวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ความทัศนะของครู สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัด
สมุทรปราการ ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
 2527, 122 หน้า อักসাเนา

สมพงษ์ เกษมสิน การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 8 ไทยวัฒนาพานิช 2526, 338 หน้า
อนันต์ เกตุวงศ์ หลักและเทคนิคของการวางแผน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2526,
275 หน้า

อภัย จันทวิมล คู่มือการอบรมศึกษานิเทศก์อำเภอทั่วประเทศ โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
2507, 126 หน้า

อุทัย บุญประเสริฐ หลักและเทคนิคการวางแผนระดับภาควิชาในสถาบันอุดมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 120 หน้า

Carlson; Jabarn S. "An Assessment of Public Elementary Education during the Decade of the Sixties, with Particular Emphasis on Planned Goals and Their Achievement" Dissertation Abstracts International. 34 : 6288 - A, June, 1973.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3 rd, ed., New York, Harper and Row, 1970, 752 p.

Dale, Ernest. Management : Theory and Practice. 2nd, ed., Tokyo, McGraw-Hill Kogaruasha Co., 1978. 786 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Co., 1966, 466 p.

Guilford, Joy Paul, Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Co., 1956, 445 p.

Krech, David, Richard S. Crutchfield and Egerton L. Pallachey. Individual in Society. New York, McGraw-Hill co., 1962, 410 p.

McDonald, Richard R. Selected Reading and Projects in Social Psychology. New York, McGraw-Hill co., 1971, 243 p.

Robert, Susie Jane. "A Process Model for Use by Educational Administrators in Planning Educational Facilities in State of Alabama," Dissertation Abstracts International. 39 : 5247 - A, March, 1970.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York, McGraw-Hill Co., 1962, 672 p.

ពាក្យផ្សេងៗ

ที่ ทม 1007/1666

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

11 ธันวาคม 2530

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ศึกษาธิการอำเภอ.....

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายผ่านศึก แก้วหย่อง
เป็นนิสิตระดับ ☐ ปริญญาเอก สาขา.....
☒ ปริญญาโท วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า
เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
ประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ
รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา ประธาน
ผศ.ดร. เสาวนีย์ เสนาสุ กรรมการ
สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ศึกษาธิการอำเภอตอบแบบสอบถาม
เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้
และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ที่ กส 0030/521

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
ถนนกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ 46000

1 กุมภาพันธ์ 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทอแบบสอบถามเพื่อทำปริญญานิพนธ์

เรียน ศึกษาธิการอำเภอ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด

ด้วยนายผ่านศึก แก้วหย่อง ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษานำใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ประกอบการศึกษาตามหลักสูตร เรื่อง "บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

ในการทำปริญญานิพนธ์ ในเรื่องนี้ จำเป็นจะต้องสอบถามเก็บข้อมูลจากศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำไปวิเคราะห์ จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านทอแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้ และขอได้โปรดส่งคืนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยด่วน ซึ่งได้แนบซองปิดแสกมพร้อมนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจง ศศิขรางกูร)
ศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. กาฬสินธุ์ 043-812121

แบบสอบถาม

"บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
ประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ ต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์
อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ที่
ศึกษานิเทศก์อำเภอควรปฏิบัติ ว่าในแต่ละงานควรปฏิบัติมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไป
วิเคราะห์หาทางแก้ไข และปรับปรุงบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
โปรดตอบแบบสอบถามด้วยตัวท่านเองให้ครบทุกข้อ การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีการ
กระทบกระเทือนต่อตัวท่านหรือหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับที่สุด

แบบสอบถามฉบับนี้ มีสามตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
ประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ใน
การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ปัจจุบันท่านมีอายุ
 - () ต่ำกว่า 45 ปี
 - () 45 ปีขึ้นไป
2. ท่านจบการศึกษาสูงสุดในระดับใด
 - () ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
3. ท่านดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์มาแล้วกี่ปี
 - () น้อยกว่า 10 ปี
 - () 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงาน การศึกษานอกโรงเรียน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ควรปฏิบัติงาน ว่าศึกษานิเทศก์ ควรปฏิบัติงานในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	4	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	1	คะแนน

ตัวอย่าง

บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน	ระดับที่ควรปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
(0) สำนักรวบรวมความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน จัดการศึกษาผู้ใหญ่		✓			
(00) ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเคลื่อนสอน					✓

จากตัวอย่าง

ข้อ (0) ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 4 แสดงว่า
ศึกษานิเทศก์ควรมีบทบาทปฏิบัติงานในเรื่องสำนักรวบรวมความต้องการของประชาชนเพื่อ
วางแผนจัดการศึกษาผู้ใหญ่ อยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติมาก

ข้อ (00) ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 1 แสดงว่า
ศึกษานิเทศก์ควรมีบทบาทปฏิบัติงานในเรื่องติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร
เคลื่อนสอนอยู่ในเกณฑ์ ปฏิบัติน้อยที่สุด

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับที่ควรปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านการวางแผนปฏิบัติการประจำปี</u>					
1. จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ.....					
2. จัดทำแผนเพื่อประมาณการใช้งบประมาณ การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของอำเภอ.....					
3. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต.....					
4. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน จัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน.....					
5. จัดทำโครงการเปิดชั้นเรียนการศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน.....					
6. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4.....					
7. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4.....					
8. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน จัดการศึกษาผู้ใหญ่ทาง วปอ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4.....					
9. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5.....					
10. จัดทำโครงการเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5.....					

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับที่ควรปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
11. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน จัดกลุ่มสนใจ.....					
12. จัดทำโครงการเปิดสอนกลุ่มสนใจ.....					
13. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผน จัดสอนวิชาชีวิตระยะสั้น.....					
14. จัดทำโครงการเปิดสอนวิชาชีวิตระยะสั้น.....					
15. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนจัดตั้งที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน.....					
16. จัดทำโครงการเปิดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพิ่มขึ้น.....					
17. จัดทำโครงการประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่ อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในระดับอำเภอ.....					
18. วางแผนจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดประชาชน ร่วมกับบรรณารักษ์ห้องสมุด.....					
19. สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อ วางแผนจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน อพย.....					
20. จัดทำโครงการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในหมู่บ้าน อพย.....					
21. วางแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับ ผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ.....					

บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน	ระดับที่ควรปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
22. ทั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ อำเภอ.....					
23. นำแผนปฏิบัติการประจำปีของอำเภอไปประสาน การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด.....					
24. นำผลการประเมินปีก่อนมาประกอบใน การพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....					
25. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษา ออกโรงเรียนเป็นแผนแยกต่างหากจาก กรมอื่น ๆ					
<u>ด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี</u>					
26. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการตามโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ.....					
27. จัดหาอาสาสมัครเพื่อสอนผู้ไม่รู้หนังสือ.....					
28. จัดหาอาสาสมัครโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต.....					
29. ขออนุญาตจัดตั้งชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน.....					
30. ขออนุมัติเบิกเงินให้ครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน.....					

บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับที่ควรปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
31. จัดหาครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ขั้นพื้นฐาน.....					
32. เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษให้โรงเรียนผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน.....					
33. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4.....					
34. ขออนุมัติเบิกเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4.....					
35. เสนอเรื่องขอจัดตั้งกลุ่มผู้เรียนทาง วปผ. แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4					
36. เสนอขอแต่งตั้งครูประจำกลุ่ม วปผ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4.....					
37. ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5.....					
38. ขออนุมัติเบิกเงินโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5.....					
39. เสนอขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนกลุ่ม สนใจ.....					
40. ประสานงานเพื่อหาสมาชิกเรียนกลุ่มสนใจ.....					
41. จัดหาวิทยากรกลุ่มสนใจตามวิชาที่เปิดสอน.....					

บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน	ระดับที่ควรปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
42. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนกลุ่มสนใจ.....					
43. ขออนุญาตจังหวัดเพื่อเปิดสอนวิชาชีพพระยะสัน					
44. จัดหาวิทยากรสอนวิชาชีพพระยะสัน					
45. ขออนุมัติเบิกเงินให้วิทยากรสอนวิชาชีพ พระยะสัน.....					
46. ขอตั้งงบประมาณที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เปิดใหม่					
47. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....					
48. เสนอยุบหรือโยกย้ายที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....					
49. จัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน.....					
50. ประชาสัมพันธ์เพื่อจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ประชาชน.....					
51. ดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน อพป.....					
52. ขออนุมัติเบิกเงินการศึกษาผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน อพป.....					
53. เสนอจังหวัดขอให้เจ้าหน้าที่โสภณศึกษา ออกปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายของอำเภอ					
54. ออกปฏิบัติงานโสภณศึกษาพร้อมเจ้าหน้าที่ โสภณศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี กับประชาชน.....					
55. จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน.....					

บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน	ระดับที่ควรปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน</u>					
56. ตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ					
57. รายงานปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแก่ คณะกรรมการระดับอำเภอ					
58. รายงานผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือประจำเดือนต่อจังหวัด					
59. นิเทศติดตามผลการพบกลุ่มโครงการส่งเสริม คุณภาพชีวิต					
60. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนของอาสาสมัคร โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต					
61. นิเทศการเรียนรู้การสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน					
62. ประชุมสัมมนาครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อประเมินผล					
63. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียน ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานส่งจังหวัด					
64. นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครู อาสาสมัครกินสอน					

บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน	ระดับที่ควรปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
65. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน ของครูอาสาสมัครคืนสอน					
66. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียน ผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4					
67. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียนผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 จังหวัด					
68. เป็นกรรมการประเมินผลนักศึกษาผู้ใหญ่ทาง วปผ. แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4					
69. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโรงเรียน ผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5					
70. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนโรงเรียนผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5 จังหวัด					
71. ตรวจสอบการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ					
72. ประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มสนใจ					
73. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานกลุ่มสนใจ จังหวัด					
74. ตรวจสอบติดตามผลการสอนวิชาชีพระยะสั้น					
75. ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น					
76. ตรวจสอบรายงานประจำเดือนการสอนวิชาชีพ ระยะสั้นจังหวัด					
77. ตรวจสอบติดตามผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน					

บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียน	ระดับที่ควรปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
78. ตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....					
79. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ.....					
80. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ประสานงาน การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ.....					
81. นิเทศติดตามผลการดำเนินงานการศึกษาออก โรงเรียนในหมู่บ้าน อพป.....					
82. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการศึกษา ออกโรงเรียนประจำวงค์จังหวัดและ กระทรวงศึกษาธิการ.....					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียน ถ้าท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในเรื่องนี้ โปรดเติมในช่องว่างแต่ละหมวดดังนี้

1. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ

.....

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

.....

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน

.....

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบแบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4

.....

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบแบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4

.....

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5

.....

7. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานการศึกษาผู้ใหญ่แบบกลุ่มสนใจ

.....

8. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิชาชีพระยะสั้น

.....

9. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

.....

10. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานห้องสมุดประชาชน

.....

11. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษา

.....

12. ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายผานศึก แก้วหย่อง
วัน เดือน ปีเกิด	1 ธันวาคม 2489
สถานที่เกิด	บ้านภูเหล็ก ตำบลภูเหล็ก อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
ชื่อบิดา-มารดา	นายอินทร์ - นางพิมพ์ แก้วหย่อง
ชื่อคู่สมรส	นางเพ็ญศรี แก้วหย่อง
ชื่อธิดา	เด็กหญิงสิริกัญญา เด็กหญิงนิสาชล และเด็กหญิงศรีอุบล แก้วหย่อง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2500	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านภูเหล็ก อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2506	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
พ.ศ. 2511	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) จากวิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2517	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
พ.ศ. 2529	นิเทศศาสตรบัณฑิต (น.บ.) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2531	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การศึกษาผู้ใหญ่ จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการรับราชการ

- พ.ศ. 2511 คำร่งตำแหน่งครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. 2515 คำร่งตำแหน่งครูใหญ่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. 2518 คำร่งตำแหน่งประจำแผนก สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยภูมิ
- พ.ศ. 2520 คำร่งตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ
- พ.ศ. 2524 คำร่งตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอยะเอย จังหวัดชัยภูมิ
- พ.ศ. 2530 คำร่งตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
งานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทคัดย่อ

ของ

ผ่านศึก แก้วหย่อง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2531

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท เปรียบเทียบบทบาทและศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผน ปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียนในสามด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลงานตามแผน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอจำนวน 150 คน ซึ่งได้ มาโดยการสุ่มแบบง่าย จากทั้ง 17 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และสถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี งานการศึกษาออกโรงเรียนตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอโดยแยกตามอายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอกลุ่มอายุต่ำกว่า 45 ปี และ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตาม ประเมินผลงานตามแผนเฉลี่ยทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือต่ำกว่า มีความคิดเห็นต่อบทบาทเฉลี่ยทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนศึกษานิเทศก์ อำเภอที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อบทบาทเฉลี่ยทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก และ ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทเฉลี่ยทั้งสามด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อ บทบาทเฉลี่ยทั้งสามด้าน อยู่ในระดับมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มี อายุต่ำกว่า 45 ปี และ 45 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อบทบาทเฉลี่ยทั้งสามด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และวุฒิสูงกว่า ปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อบทบาทเฉลี่ยทั้งสามด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็น ต่อบทบาทเฉลี่ยทั้งสามด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาที่สำคัญของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ขาดการประสานงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดสถิติและข้อมูลในการวางแผน ขาดความร่วมมือของประชาชน และหน่วยงานอื่นในพื้นที่ ขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน ขาดการประสานงานใน ระดับอำเภอเกี่ยวกับการศึกษาออกโรงเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ขาดเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ขาดความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผล ขาดงบประมาณ ในการติดตามประเมินผล และการขาดผู้ติดตามประเมินผล

4. ข้อเสนอแนะที่สำคัญของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงานการศึกษาออกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ควรให้มีการวางแผนในระดับอำเภอตามกระบวนการวางแผน ควรมีการประสานการปฏิบัติงาน กับหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ทุกชั้นตอน ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน อย่างกว้างขวาง ควรจัดสรรงบประมาณจัดซื้อ วัสดุ ครุภัณฑ์เพิ่มขึ้น ควรมีการติดตาม ประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่องควรมอบให้อำเภอเป็นผู้ติดตามและประเมินผลในพื้นที่ และควรจัดสรรงบประมาณการติดตามประเมินผลให้แก่ผู้รับผิดชอบระดับอำเภอเพิ่มมากขึ้น

ROLES OF THE DISTRICT EDUCATION OFFICERS
IN OPERATIONAL PLANNING OF NONFORMAL
EDUCATION IN THE NORTHEAST

AN ABSTRACT
BY
PANSUK KAEWYONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University
September, 1988

The purposes of this research were to study the roles, to compare the roles, and to study problems and suggestions of the District Education Officers related to operational planning of nonformal education as perceived by themselves in three aspects : planning, operation, and following-up and evaluating.

The sample used in this research included 150 District Education Officers, simply randomized from all 17 provinces in the Northeast. The instrument used for collecting data was the five-point-rating-scale questionnaire, constructed by the researcher. And the statistics used for analyses of data were the mean, standard deviation and t-test.

The findings were summarized as follows:

1. The roles of the district education officers related to operational planning of nonformal education as perceived by the District Education Officers, classified by age, education qualification and experience, were found that the District Education Officers in the age groups below and above 45 years old viewed the roles in planning, operating and following-up and evaluating aspects on an average at the high level. The District Education Officers with qualifications of bachelor degrees and below and higher viewed the roles in all three aspects on an average at the high level. In addition, the District Education Officers with less than 10 years of experience perceived the roles in all three aspects on an average at the moderate level, while those with more than 10 years of experience viewed the roles at the high level.

2. When the roles of the district education officers were compared, it was found that the District Education Officers in the age groups below and above 45 years differently viewed the roles in all three aspects on an average, but with no statistical significance. The District Education Officers with qualifications of bachelor degrees and below and higher differently viewed the roles in all three aspects on an average with statistical significance at the .05 level. The District Education Officers with less and more than 10 years of experience differently viewed the roles in all three aspects on an average with statistical significance at the .05 level.

3. The main problems related to the operational planning of nonformal education in the Northeast included: lacking coordination among organizations involved, lacking statistics and information for planning, lacking cooperation from local people and other organizations, lacking operational personnel, lacking coordination at the district level, lacking operational knowledge and understandings, lacking equipment and materials, lacking continuity of follow-up and evaluation, lacking follow-up and evaluation budget, and lacking follow-up and evaluation staff.

4. The main suggestions given by the District Education Officers included: there should be planning at the district level in accordance with the planning process, should cooperate with local organizations and authorities in all phases of planning, should provide extensive public relations on planning operations,

should allocate increased budget for equipment, should have intensive and continuous follow-up and evaluation, the follow-up and evaluation should be authorized at the district level, and should allocate increases follow-up and evaluation budget for the district authorities.